

Αρχαία ελληνική γλώσσα

Β' Γυμνασίου

Γραμματική

Ενότητες 1-18



Κατερίνα Προκοπίου

Δυσναστικά
Επώδετα
Αυτισμοί
Εγκλίσεις: Υποτακτική, Εγκτική,
Προτακτική



Κατερίνα Προκοπίου

ὁ πατήρ

ὁ Ἕλλην

Ουσιαστικά Γ' κλίση

ὁ πνεύμων

ὁ ἀγών

ὁ ἀνὴρ

ὁ σωτήρ

ὁ πράκτωρ

ὁ πυθμὴν

ὁ πατήρ

τό ἔδαφος

ὁ Ἀριστοφάνης

ὁ Περικλῆς

Εὐρίθετα

βαθύς βαθεῖα βαθύ

πᾶς πᾶσα πᾶν

ὁ, ἡ εὐσεβής, τό εὐσεβές

πολύς πολλή πολύ

ὁ, ἡ σῶφρων, τό σῶφρον

μέγας, μεγάλη, μέγα

Αλληλοπαθητική αντωνυμία **ἄλλήλων**

Ερωτηματική αντωνυμία **τίς, τίς, τι; (ποιος, -α, -ό;)**
τίνος;

Αόριστη αντωνυμία **τις, τὶς, τὶ (= κάποιος, -α, -ο)**
τινός

Αναφορική αντωνυμία **ὅς, ἥ, ὃ (= ο οποίος, -α, -ο)**

Αναφορική αντωνυμία **ὅστις, ἡτις, ὃ τι (= ο οποίος, -α, -ο)**

κτητικές αντωνυμίες **ἐμός, ἐμή, ἐμόν (δικός μου, -η μου, -ο μου)**
ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον (δικός μας, -η μας, -ο μας)

Αντωνυμίες

Εἰρή : Υποτακτική, Ευκτική, Προστακτική

Ὅριστική		Υποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική
Ἐνεστώς	Παρατατικός			
εἰ-μί εἶ ἔσ-τι(ν) ἔσ-μὲν ἔσ-τε εἰ-σὶ(ν) ἔσ-τόν ἔσ-τόν	ἦν ἢ ἦν ἦ-σθα ἦν ἦ-μεν ἦ-τε (ἦσ-τε) ἦ-σαν ἦσ-τον ἦσ-την	ῶ ἦς ἦ ῶ-μεν ἦ-τε ῶ-σι(ν) ἦ-τον ἦ-τον	εἴη-ν εἴη-ς εἴη εἴη-μεν ἢ εἰ-μεν εἴη-τε ἢ εἰ-τε εἴη-σαν ἢ εἰ-εν εἴη-τον ἢ εἰ-τον εἰή-την ἢ εἰ-την	ἴσ-θι ἔσ-τω ἔσ-τε ἔσ-των, ὄντων (ἢ ἔσ-τωσαν) ἔσ-τον ἔσ-των

Ἀπαρέμφ.: εἶναι. Μετοχή: ὢν (ὄντ-ος), οὔσα (οὔσης), ὄν (ὄντ-ος)

Μέλων	Ὅριστική:	ἔσομαι, ἔσῃ (ἢ ἔσει), ἔσται-ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται
	Εὐκτική:	ἔσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο - ἔσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσوينτο
	Ἀπαρέμφατον:	ἔσεσθαι
	Μετοχή:	ἔσόμενος, ἔσομένη, ἔσόμενον.

Εγκλίσεις: Υποτακτική, Ευκτική, Προστακτική Ενεργητικής φωνής

	Οριστική		Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Μετοχή Απαρέμφατον
Ενεστώς Παράτιδος	λύ-ω λύ-εις λύ-ει λύ-ομεν λύ-ετε λύ-ουσι(ν)	ἐ-λύ-ον ἐ-λύ-ες ἐ-λύ-ε(ν) ἐ-λύ-ομεν ἐ-λύ-ετε ἐ-λύ-ον	(ἵνα) λύ-ω λύ-ῃς λύ-ῃ λύ-ωμεν λύ-ητε λύ-ωσι(ν)	(εἴθε) λύ-ομαι λύ-οις λύ-οι λύ-ομεν λύ-οιτε λύ-οιεν	- λύ-ε λυ-έτω - λύ-ετε λυ-όντων ἢ λυ-έτωσαν	λύ-ειν λύ-ων (λύ-οντος) λύ-ουσα (λυούσης) λύ-ον (λύ-οντος)
Μέλλων	λύ-σω λύ-σεις λύ-σει λύ-σομεν λύ-σουσι(ν)			(ὅτι) λύ-σομαι λύ-σοις λύ-σοι λύ-σομεν λύ-σοιτε λύ-σοιεν		λύ-σειν λύ-σων (λύ-σοντος) λύ-σουσα (λυσούσης) λύ-σον (λύ-σοντος)
Ἀόριστος ᾰ'		ἐ-λύ-σα ἐ-λύ-σας ἐ-λύ-σε(ν) ἐ-λύ-σαμεν ἐ-λύ-σατε ἐ-λύ-σαν	(ἵνα) λύ-σω λύ-ῃς λύ-ῃ λύ-σωμεν λύ-σητε λύ-σωσι(ν)	(εἴθε) λύ-σμαι λύ-σαις ἢ λύ-σειας λύ-σαι ἢ λύ-σειε(ν) λύ-σαμεν λύ-σατε λύ-σαιεν ἢ λύ-σειαν	- λυ-σόν λυ-σάτω - λύ-σατε λυ-σάντων ἢ λυ-σάτωσαν	λύ-σαι λύ-σας (λύ-σαντος) λύ-σασα (λυσάσης) λύ-σαν (λύ-σαντος)
Παρακείμενος ὑπερσυντέλικος	λέ-λυ-κα λέ-λυ-κας λέ-λυ-κε(ν) λε-λύ-καμεν λε-λύ-κατε λε-λύ-κασι(ν)	ἐ-λε-λύ-κειν ἐ-λε-λύ-κεις ἐ-λε-λύ-κει ἐ-λε-λύ-καμεν ἐ-λε-λύ-κατε ἐ-λε-λύ-κασαν	(ἵνα) λε-λύ-κω λε-λύ-κῃς λε-λύ-κῃ κλπ. καί (συννηθέστερον) λελυκώς ὦ, ᾗς, ᾗ λελυκότες ὦμεν, ᾗτε, ᾧσι(ν)	(εἴθε) λε-λύ-κομαι λελύκοις λελύκοι κτλ. καί (συννηθέστερον) λελυκώς εἶην, εἶης, εἶη λελυκότες εἶμεν ἢ εἴμεν, εἶητε ἢ εἴτε, εἶσαν ἢ εἴεν	- λελυκώς ἔσθι ἔστω λελυκότες ἔσθι ἔστων	λελυκέναι λελυ-κώς (λελυ-κότες) λελυ-κυῖα (λελυ-κυίας) λελυκός (λελυκότες)
Τετέλ. Μέλλων	λελυκώς ἔσθωμαι, ἔσει, ἔσται λελυκότες ἔσμεθα, ἔσεσθαι, ἔσονται					

Κατερίνα Προκοπίου

Εγκλίσεις: Υποτακτική, Ευκτική, Προστακτική Μέσης φωνής

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Μετοχή	Απαρέμφατο
ΕΝΕΣΤΙΔΑΣ	λύομαι λύη - λύει λύεται λυόμεθα λύεσθε λύονται	λύωμαι λύη λύηται λυόμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο	- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν	λυόμενος λυομένη λυόμενον	λύεσθαι
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο	-	-	-	-	-
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	λύσομαι λύση - λύσει λύσεται λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται	-	λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο	-	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον	λύσεσθαι
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαιίμην λύσαιιο λύσαιιτο λυσαιίμεθα λυσαιισθε λυσαιιντο	- λῦσαι λυσάσθω - λῦσασθε λυσάσθων - λυσάσθωσαν	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον	λῦσασθαι
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	λέλυμαι λέλυσαι λέλυται λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	λελυμένος, -η, -ο εἶην, εἶης, εἶη λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶτε, εἶεν	- λέλυσο λελύσθω - λέλυσθε λελύσθων - λελύσθωσαν	λελυμένος λελυμένη λελυμένον	λελύσθαι
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἐλελύμην ἐλέλυσσο ἐλέλυτο ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο	-	-	-	-	-

Κατερίνα Προκοπίου

Πάμε, λοιπόν, αναλυτικά
Δυναμικά !



Κατερίνα Προκοπίου

122. α) Ουρανικόληκτα καταληκτικά μονόθεμα

(θ. κορακ-)

(θ. πτερυγ-)

(θ. δνυχ-)

			Ενικός αριθμός			
ον.	ὁ	κόραξ (κ-ς)	ἡ	πτέρυξ (γ-ς)	ὁ	δνυξ (χ-ς)
γεν.	τοῦ	κόρακ-ος	τῆς	πτέρυγ-ος	τοῦ	δνυχ-ος
δοτ.	τῷ	κόρακ-ι	τῇ	πτέρυγ-ι	τῷ	δνυχ-ι
αιτ.	τὸν	κόρακ-α	τὴν	πτέρυγ-α	τὸν	δνυχ-α
κλ.	(ὦ)	κόραξ (κ-ς)	(ὦ)	πτέρυξ (γ-ς)	(ὦ)	δνυξ (χ-ς)

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	κόρακ-ες	αἱ	πτέρυγ-ες	οἱ	δνυχ-ες
γεν.	τῶν	κοράκ-ων	τῶν	πτερύγ-ων	τῶν	δνύχ-ων
δοτ.	τοῖς	κόραξι (κ-σι)	ταῖς	πτέρυξι (γ-σι)	τοῖς	δνυξι (χ-σι)
αιτ.	τούς	κόρακ-ας	τὰς	πτέρυγ-ας	τούς	δνυχ-ας
κλ.	(ὦ)	κόρακ-ες	(ὦ)	πτέρυγ-ες	(ὦ)	δνυχ-ες

γ) Οδοντικόληκτα καταληκτικά μονόθεμα με χαρακτήρα απλό οδοντικό ς ή δ ή θ

(θ. ταπητ-)

(θ. πατρίδ-)

(θ. δρνιθ-)

			Ενικός αριθμός			
ον.	ὁ	τάπηξ (τ-ς)	ἡ	πατρίς (δ-ς)	ὁ	δρνις (θ-ς)
γεν.	τοῦ	τάπητ-ος	τῆς	πατρίδ-ος	τοῦ	δρνιθ-ος
δοτ.	τῷ	τάπητ-ι	τῇ	πατρίδ-ι	τῷ	δρνιθ-ι
αιτ.	τὸν	τάπητ-α	τὴν	πατρίδ-α	τὸν	δρνιν
κλ.	(ὦ)	τάπηξ (τ-ς)	(ὦ)	πατρίς	(ὦ)	δρني

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	τάπητ-ες	αἱ	πατρίδ-ες	οἱ	δρνιθ-ες
γεν.	τῶν	ταπήτ-ων	τῶν	πατρίδ-ων	τῶν	δρνίθ-ων
δοτ.	τοῖς	τάπησι (τ-σι)	ταῖς	πατρίσι (δ-σι)	τοῖς	δρνισι (θ-σι)
αιτ.	τούς	τάπητ-ας	τὰς	πατρίδ-ας	τούς	δρνιθ-ας
κλ.	(ὦ)	τάπητ-ες	(ὦ)	πατρίδ-ες	(ὦ)	δρνιθ-ες

Κατερίνα
Προκαϊάου

δ) Οδοντολόγητα καταληκτικά μονόθεμα με θέμα σε -ντ
(ον. -ας, γεν. -αντος και όν. -ους, γεν. -οντος)

(θ. ἱμᾶντ-)

(θ. γίγαντ-)

(θ. ὀδοντ-)



ον.	ὁ	ἱμᾶς (ντ-ς)
γεν.	τοῦ	ἱμάντ-ος
δοτ.	τῷ	ἱμάντ-ι
αιτ.	τὸν	ἱμάντ-α
κλ.	(ὦ)	ἱμᾶς

γίγας (ντ-ς)
γίγαντ-ος
γίγαντ-ι
γίγαντ-α
γίγαν

ὀδοῦς (ὀδόντ-ς)
ὀδόντ-ος
ὀδόντ-ι
ὀδόντ-α
ὀδοῦς (ὀδόντ-ς)

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	ἱμάντ-ες
γεν.	τῶν	ἱμάντ-ων
δοτ.	τοῖς	ἱμᾶσι (ἄντ-σι)
αιτ.	τούς	ἱμάντ-ας
κλ.	(ὦ)	ἱμάντ-ες

γίγαντ-ες
γιγάντ-ων
γίγασι (αντ-σι)
γίγαντ-ας
γίγαντ-ες

ὀδόντ-ες
ὀδόντ-ων
ὀδοῦσι (ὀδόντ-σι)
ὀδόντ-ας
ὀδόντ-ες

126. Ι. Ενρινόληκτα (χαρακτ. ν)

α) Μονόθεμα: καταληκτικά σε -ις (γεν. -ῖνος) και ακατάληκτα σε -αν (γεν. -ᾶνος), -ην (γεν. -ηνος) και -ων (γεν. -ωνος)

(θ. ἀκτιν-)

(θ. Τιταν-)

(θ. Ἑλλην-)

(θ. χειμῶν-)

Ενικός αριθμός

ον.	ἡ	ἀκτις
γεν.	τῆς	ἀκτιῶν-ος
δοτ.	τῇ	ἀκτιῶν-ι
αιτ.	τὴν	ἀκτιῶν-α
κλ.	(ὦ)	ἀκτις

ὁ	Τιτᾶν
τοῦ	Τιτᾶν-ος
τῷ	Τιτᾶν-ι
τὸν	Τιτᾶν-α
(ὦ)	Τιτᾶν

Ἑλλην
Ἑλλην-ος
Ἑλλην-ι
Ἑλλην-α
Ἑλλην



χειμῶν
χειμῶν-ος
χειμῶν-ι
χειμῶν-α
χειμῶν

Πληθυντικός αριθμός

ον.	αἱ	ἀκτιῶν-ες
γεν.	τῶν	ἀκτιῶν-ων
δοτ.	ταῖς	ἀκτιῶν-σι(ν)
αιτ.	τάς	ἀκτιῶν-ας
κλ.	(ὦ)	ἀκτιῶν-ες

οἱ	Τιτᾶν-ες
τῶν	Τιτᾶν-ων
τοῖς	Τιτᾶν-σι(ν)
τούς	Τιτᾶν-ας
(ὦ)	Τιτᾶν-ες

Ἑλλην-ες
Ἑλλήν-ων
Ἑλλη-σι(ν)
Ἑλλην-ας
Ἑλλην-ες

χειμῶν-ες
χειμῶν-ων
χειμῶν-σι(ν)
χειμῶν-ας
χειμῶν-ες

Κατερίνα Προκαϊδίου

β) Διπλόθεμα: ακατάληκτα σε -ην (γεν. -ενος) και -ων (γεν. -ονος)

(θ. ποιμην-, ποιμεν-) (θ. ἡγεμων-, ἡγεμον-) (θ. γειτων-, γειτον-)

Ενικός αριθμός

ον.	ὁ	ποιμὴν	ἡγεμὼν	γείτων
γεν.	τοῦ	ποιμέν-ος	ἡγεμόν-ος	γείτον-ος
δοτ.	τῷ	ποιμέν-ι	ἡγεμόν-ι	γείτον-ι
αιτ.	τὸν	ποιμέν-α	ἡγεμόν-α	γείτον-α
κλ.	(ὦ)	ποιμὴν	ἡγεμὼν	γείτον

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	ποιμέν-ες	ἡγεμόν-ες	γείτον-ες
γεν.	τῶν	ποιμέν-ων	ἡγεμόν-ων	γείτόν-ων
δοτ.	τοῖς	ποιμέ-σι(ν)	ἡγεμό-σι(ν)	γείτο-σι(ν)
αιτ.	τούς	ποιμέν-ας	ἡγεμόν-ας	γείτον-ας
κλ.	(ὦ)	ποιμέν-ες	ἡγεμόν-ες	γείτον-ες

Τα οξύτονα διπλόθεμα ενρινόληκτα σε -ων, -όνος σχηματίζουν την κλητική ενικού όμοια με την ονομαστική σε -ων, π.χ. ὁ ἡγεμ^{ων} - (ὦ) ἡγεμών,

Τα βαρύτονα διπλόθεμα ενρινόληκτα σε -ων, -ονος σχηματίζουν την κλητική ενικού σε -ον, π.χ. ὁ πνεύμ^{ων} - (ὦ) πνεῦμον

127. Π. Ὑγρόληκτα (χαρακτ. λ, ρ)

α) Μονόθεμα: ακατάληκτα σε -ηρ (γεν. -ηρος), -ωρ (γεν. -ωρος) και ουδέτερα σε -αρ (γεν. -αρος)

(θ. κλητηρ-)

(θ. ἰχωρ-)

(θ. νεκταρ-)

Ενικός αριθμός

ον.	ὁ	κλητῆρ	ἰχώρ ¹	τὸ	νέκταρ ²
γεν.	τοῦ	κλητῆρ-ος	ἰχώρ-ος	τοῦ	νέκταρ-ος
δοτ.	τῷ	κλητῆρ-ι	ἰχώρ-ι	τῷ	νέκταρ-ι
αιτ.	τὸν	κλητῆρ-α	ἰχώρ-α	τὸ	νέκταρ
κλ.	(ὦ)	κλητῆρ	ἰχώρ	(ὦ)	νέκταρ

Κατερίνα Προκαϊδίου

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	κλητῆρ-ες	ἰχώρ-ες
γεν.	τῶν	κλητῆρ-ων	ἰχώρ-ων
δοτ.	τοῖς	κλητῆρ-σι(ν)	ἰχώρ-σι(ν)
αιτ.	τούς	κλητῆρ-ας	ἰχώρ-ας
κλ.	(ὦ)	κλητῆρ-ες	ἰχώρ-ες



β) Διπλόθεμα: ακατάληκτα σε -ήρ (γεν. -έρος) και -ωρ (γεν. -ορος)

(θ. ἄθηρ-, ἄθερ-) (θ. ῥητωρ-, ῥητορ-) (θ. ἄθήρ-, ἄθερ-) (θ. ῥητωρ-, ῥητορ-)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός



ον.	ὁ	ἄθηρ	ῥήτωρ	οἱ	ἄθέρ-ες	ῥήτορ-ες
γεν.	τοῦ	ἄθέρ-ος	ῥήτορ-ος	τῶν	ἄθέρ-ων	ῥητόρ-ων
δοτ.	τῷ	ἄθέρ-ι	ῥήτορ-ι	τοῖς	ἄθέρ-σι(ν)	ῥήτορ-σι(ν)
αιτ.	τὸν	ἄθέρ-α	ῥήτορ-α	τούς	ἄθέρ-ας	ῥήτορ-ας
κλ.	(ὦ)	ἄθηρ	ῥῆτορ	(ὦ)	ἄθέρ-ες	ῥήτορ-ες

γ) Συγκοπτόμενα διπλόθεμα: ακατάληκτα σε -ηρ (γεν. -ρος)

(θ. πατηρ-, πατερ-)

(θ. ἀνηρ-, ἀνερ-)

(θ. Δημητηρ-, Δημητερ-)

Ενικός αριθμός

ον.	ὁ	πατήρ	ἀνὴρ	ἡ	Δημήτηρ
γεν.	τοῦ	πατρ-ὸς	ἀνδρ-ὸς	τῆς	Δήμητρ-ος
δοτ.	τῷ	πατρ-ὶ	ἀνδρ-ὶ	τῇ	Δήμητρ-ι
αιτ.	τὸν	πατέρ-α	ἄνδρ-α	τὴν	Δήμητρ-α
κλ.	(ὦ)	πάτερ	ἄνερ	(ὦ)	Δήμητερ

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	πατέρ-ες	ἄνδρ-ες
γεν.	τῶν	πατέρ-ων	ἄνδρ-ων
δοτ.	τοῖς	πατρ-ά-σι(ν)	ἀνδρ-ά-σι(ν)
αιτ.	τούς	πατέρ-ας	ἄνδρ-ας
κλ.	(ὦ)	πατέρ-ες	ἄνδρ-ες



Κατερίνα Προκοπίου

III. Σιγμόληκτα (χαρακτήρας σ)

133. α) Αρσενικά ακατάληκτα σε -ης (γεν. -ους) ή -κλῆς (γεν. -κλέους)

(θ. Σωκρατες-, Περικλεες-)

(θ. Σωκρατες-, Περικλεες-)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

ον.	ὁ	Σωκράτης	Περικλῆς	οἱ	Σωκράται	Περικλεῖς
γεν.	τοῦ	Σωκράτους	Περικλέους	τῶν	Σωκρατῶν	Περικλέων
δοτ.	τῷ	Σωκράτει	Περικλεῖ	τοῖς	Σωκράταις	
αιτ.	τὸν	Σωκράτη	Περικλέα	τούς	Σωκράτας	Περικλεῖς
κλ.	(ὦ)	Σώκρατες	Περικλείς	(ὦ)	Σωκράται	Περικλεῖς

136. γ) Ουδέτερα ακατάληκτα σε -ος (γεν. -ους)

(θ. βελος- βελος- και ἐδαφος-, ἐδαφος-)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

ον.	τὸ	βέλος	ἐδαφος	τὰ	βέλη	ἐδάφη
γεν.	τοῦ	βέλους	ἐδάφους	τῶν	βελῶν	ἐδαφῶν
δοτ.	τῷ	βέλει	ἐδάφει	τοῖς	βέλεσι(ν)	ἐδάφεσι(ν)
αιτ.	τὸ	βέλος	ἐδαφος	τὰ	βέλη	ἐδάφη
κλ.	(ὦ)	βέλος	ἐδαφος	(ὦ)	βέλη	ἐδάφη

Κατερίνα Προκοπίου

1. Να γράψετε τη γενική ενικού των παρακάτω ουσιαστικών (θα σας βοηθήσει η μετεξέλιξη των λέξεων αυτών στη ν.ε.): ἡ πραότης, **τῆς πραότ.....** ἡ πόλις **τῆς πόλ.....**, ἡ ῥίς **τῆς ῥίν.....**, ἡ δύναμις **τῆς δυνάμ.....**, ἡ μάστις **τῆς μάστιγ.....**, ὁ φύλαξ **τοῦ φύλακ.....**, ἡ σάλπιγξ **τῆς σάλπιγγ.....**, ἡ σφραγίς, **τῆς σφραγίδ...** ἡ λαμπάς **τῆς λαμπάδ.....**, ἡ βαλβίς **τῆς βαλβίδ.....**, ὁ χάλυψ **τοῦ χάλιβ.....**, ὁ ἔρωρ **τοῦ ἔρωτ...**, ὁ Κύκλωψ **τοῦ Κύκλωπ....**

2. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τὴν ἀκτῖνα	(ἀκτῖς) τὰς	τῆς δεξιότητος	(δεξιότης) τῶν
τοῦ ἀγκῶνος	(ἀγκών) τῶν	τοὺς ἐλαιῶνας	(ἐλαιών) τόν
τῇ ἀσπίδι	(ἀσπίς) ταῖς	τῷ αὐχένι	(αὐχὴν) τοῖς
αἱ βαθμίδες	ἡ βαθμὶς	τοῦ κήρυκος	(κήρυξ) τῶν
τὴν θυρίδα	(θυρίς) τὰς	τὴν τερηδόνα	(τεριδών) τὰς
τὴν ποιότητα	(ποιότης) τὰς	τοῦ τάπητος	(τάπις) τῶν
τῷ πίνακι	(πίναξ) τοῖς	ῶ δαίμονες	(δαίμων) ῶ

Κατερίνα Πρακαϊδίου

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις:

α. Πλησίον τῆς **πόλ.....** (πόλις) ἱερὸν τὸ πάλαι ἦν.

β. Ἄμα τῇ ἡμέρᾳ (= με την ανατολή του ἡλίου) ἐσήμηνεν (= ἔδωσε παράγγελμα) ὁ σαλπικτῆς τῇ **σάλπιγγ..** (σάλπιγξ).

γ. Οἱ **Ἕλλην.....** (Ἕλλην) ἐμάχοντο γενναίως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς **πατρίδ.....** (πατρίς).

δ. Οἱ **Λάκων.....** (Λάκων) ἀπέπεμψαν τὸν **ἡγεμόν.....** (ἡγεμών) δῶρα δόντες (= αφοῦ του ἔδωσαν δώρα).

ε. Ἀλκιβιάδης **τόν κήρυκ.....** (ὁ κῆρυξ) ἔπεμψεν ἐροῦντα (= για να πει) ταῦτα τοῖς συμμάχοις.

ἄνδρα		πράξις			
ἦθος		ἐπιτηδεύματος			

Να γράψετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τὸν μῆνα	τούς μῆν.....	τοῦ ἐλαιῶνος	τῶν ἐλαιῶν.....
ὧ νυμφῶν	ῶ νυμφῶν.....	οἱ σωλῆνες	ὁ σωλήν
τοῦ κοσμήτορος	τῶν κοσμητόρ.....	ὧ ἐκλέκτορες	ῶ ἐκλέκτορ
τῷ πυρῆνι	τοῖς πυρῆ.....	τοῦ κώδωνος	τῶν κωδών.....
τὴν ἀηδόνα	τάς ἀηδόν.....	τοὺς κανόνας	τόν κανόν.....
οἱ νιπτήρες	ὁ νιπτήρ	τῶν δαιμόνων	τοῦ δαίμον.....
τῷ ἄξονι	τοῖς ἄξο.....	τῷ βέλαι	τοῖς βέλε.....

Να γράψετε τη γενική ενικού των παρακάτω ουσιαστικών λαμβάνοντας υπόψη τη μορφή τους στη ν.ε.:

Σιαγών **σιαγόν....**, παντοκράτωρ **παντοκράτορ....**, συνδαιτυμῶν **συνδαιτυμόν....**, χειμῶν **χειμῶν...**, Ἀπόλλων **Ἀπόλλων....**, Εὐρυτάν **Εὐρυτᾶν...**, λιμήν **λιμέν...**, Πάν **Παν..**, ξενῶν **ξενῶν...**, παρθενῶν **παρθενῶν....**, κηδεμῶν **κηδεμόν.....**, χεῖρ **χειρ.....**

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο των ουσιαστικών που βρίσκονται σε παρένθεση:

- α. Οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον τοὺς **ἀστέρ.....** (ἀστήρ) θεοὺς εἶναι.
β. Οἱ τετελευτηκότες ἐρήμους τοὺς **πατέρ.....** (πατήρ) καὶ τὰς **μητέρ.....** (μήτηρ) ἀπέλιπον (= ἀφησαν).
γ. Φθείρουσιν **ἦθ.....** (ἦθος, αιτ. πληθ.) χρηστὰ ὁμιλῖαι (= οἱ συναναστροφές) κακαί.
δ. Παρὰ Λεσβίοις ἀγὼν ἄγεται (= διοργανώνεται διαγωνισμός) **κάλλ.....** (κάλλος, γεν. εν.) γυναικῶν ἐν τῷ **τεμέν.....** (τέμενος) τῆς Ἥρας λεγόμενος καλλιστεΐα.
ε. Οἱ Πέρσαι χαλεπῶς φέρουσι τοῖς παροῦσι **πράγμα.....** (πρᾶγμα).
στ. Βούλομαι ὑμῖν τὰ **ὄνόμα.....** (ὄνομα) αὐτῶν ἀναγνῶναι.
ζ. Ἦν ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ **γέν.....** (γένος) οὐκ ἦσαν.

Κατερίνα Προκοπίου

1. Να γράψετε τη γενική ενικού των παρακάτω ουσιαστικών (θα σας βοηθήσει η μετεξέλιξη των λέξεων αυτών στη ν.ε.): ή πραότης, **τῆς πραότητος**, ή πόλις **τῆς πόλεως**, ή ρίς **τῆς ρίνος**, ή δύναμις **τῆς δυνάμεως**, ή μάστιξ **τῆς μάστιγος**, ό φύλαξ **τοῦ φύλακος**, ή σάλπιγξ **τῆς σάλπιγγος**, ή σφραγίς, ή λαμπάς **τῆς λαμπάδος**, ή βαλβίς **τῆς βαλβίδος**, ό χάλυψ **τοῦ χάλιβος**, ό ἔρωξ **τοῦ ἔρωτος**, ό Κύκλωψ **τοῦ Κύκλωπος**.

Έχω τις λύσεις!

2. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τήν ἀκτῖνα	(ἀκτῖς) τὰς ἀκτῖνας	τῆς δεξιότητος	(δεξιότης) τῶν δεξιοτήτων
τοῦ ἀγκῶνος	(ἀγκῶν) ταῶν ἀγκῶνων	τοὺς ἐλαιῶνας	(ἐλαιῶν) τόν ἐλαιῶνα
τῇ ἀσπίδι	(ἀσπίς) ταῖς ἀσπίσι	τῷ αὐχένι	(αὐχὴν) τοῖς αὐχέσι
αἱ βαθμίδες	ἡ βαθμὶς	τοῦ κήρυκος	(κήρυξ) τῶν κηρύκων
τήν θυρίδα	(θυρίς) τὰς θυρίδας	τήν τερηδόνα	(τεριδών) τὰς τεριδόνας
τήν ποιότητα	(ποιότης) τὰς ποιότητας	τοῦ τάπητος	(τάπις) τῶν ταπίτων
τῷ πίνακι	(πίναξ) τοῖς πίναξι	ὧ δαίμονες	(δαίμων) ὧ δαῖμον

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις:

α. Πλησίον τῆς **πόλεως** (πόλις) ἱερὸν τὸ πάλαι ἦν.

β. Ὡς τῇ ἡμέρᾳ (= με την ανατολή του ἡλίου) ἐσήμηνεν (= ἔδωσε παράγγελμα) ό σαλπικτής τῇ **σάλπιγγι** (σάλπιγξ).

γ. Οἱ **Ἕλληνες** (Ἕλλην) ἐμάχοντο γενναίως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς **πατρίδος** (πατρίς).

δ. Οἱ **Λάκωνες** (Λάκων) ἀπέπεμψαν τὸν **ἡγεμόνα** (ἡγεμών) δῶρα δόντες (= αφοῦ του ἔδωσαν δώρα).

ε. Ἀλκιβιάδης **τόν κήρυκα** (ό κῆρυξ) ἔπεμψεν ἐροῦντα (= για να πει) ταῦτα τοῖς συμμάχοις.

Κατερίνα Προκοπίου

Έχω τις λύσεις!

άνδρα	άνδρας	πράξις	πράξεις	ὄψεως	ὄψεων
ἦθος	ἦθη	ἐπιτηδεύματος	ἐπιτηδευμάτων	διήγημα	διηγήματα

Να γράψετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τὸν μῆνα	τούς μήνας	τοῦ ἐλαιῶνος	τῶν ἐλαιῶνων
ὧ νυμφῶν	ῶ νυμφῶνες	οἱ σωλῆνες	ὁ σωλήν
τοῦ κοσμητόρος	τῶν κοσμητόρων	ὧ ἐκλέκτορες	ῶ ἐκλέκτορ
τῷ πυρῇνι	τοῖς πυρῇσι	τοῦ κώδωνος	τῶν κωδώνων
τὴν ἀηδόνα	τάς ἀηδόνας	τοὺς κανόνας	τόν κανόνα
οἱ νιπτήρες	ὁ νιπτήρ	τῶν δαιμόνων	τοῦ δαίμονος
τῷ ἄξονι	τοῖς ἄξοσι	τῷ βέλει	τοῖς βέλεσι

Να γράψετε τη γενική ενικού των παρακάτω ουσιαστικών λαμβάνοντας υπόψη τη μορφή τους στη ν.ε.:

Σιαγών **σιαγόνος**, παντοκράτωρ **παντοκράτορος**, συνδαιτυμῶν **συνδαιτυμόνος**, χειμῶν **χειμῶνος**, Ἀπόλλων **Ἀπόλλωνος**, Εὐρυτάν **Εὐρυτᾶνος**, λιμὴν **λιμένος**, Πάν **Πανός**, ξενῶν **ξενῶνος**, παρθενῶν **παρθενῶνος**, κηδεμῶν **κηδεμόνος**, χεῖρ **χειρός**.

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο των ουσιαστικών που βρίσκονται σε παρένθεση:

- Οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον τοὺς **ἀστέρας** (ἀστήρ) θεοὺς εἶναι.
- Οἱ τετελευτηκότες ἐρήμους τοὺς **πατέρας** (πατήρ) καὶ τὰς **μητέρας** (μήτηρ) ἀπέλιπον (= ἀφήσαν).
- Φθείρουσιν **ἦθη** (ἦθος, αιτ. πληθ.) χρηστὰ ὁμιλίαι (= οἱ συναναστροφές) κακαί.
- Παρά Λεσβίοις ἀγὼν ἄγεται (= διοργανώνεται διαγωνισμός) **κάλλους** (κάλλος, γεν. εν.) γυναικῶν ἐν τῷ **τεμένει** (τέμενος) τῆς Ἥρας λεγόμενος καλλιστεῖα.
- Οἱ Πέρσαι χαλεπῶς φέρουσι τοῖς παροῦσι **πράγμασι** (πρᾶγμα).
- Βούλομαι ὑμῖν τὰ **ὀνόματα** (ὄνομα) αὐτῶν ἀναγνῶναι.
- Ἦν ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ **γένη** (γένος) οὐκ ἦσαν.

Κατερίνα Προκοπίου

Να συμπληρώσετε το σωστό τύπο:

- Τοῖς(φύλαξ, φύλακος) οὐ προσήκει (= δεν ταιριάζει) ὕπνος.
- Ἡ Ἀφροδίτη τῇ(χάρις, χάριτος) τοῦ σώματος τὰς ἄλλας θεὰς ὑπερέβαλλεν.
- Οἱ ἀγροὶ ἐνίους (= μερικούς) (μὴν, μηνός αιτ πληθ) μεστοί(χιών, χιόνος γεν. πληθ.) εἰσίν.

Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού

ἡ ἀκτίς, ἀκτῖνος	τὴν ακτῖνα		ὁ ἀγκών, ἀγκῶνος	τῷ ἀγκῶνι	
ἡ ἀσπίς, ἀσπίδος	τῇ ἀσπίδι		ὁ μην, μηνός	ῷ μὴν	
ἡ τερηδών, τερηδόνας	τὴν τερηδόνα		ὁ αὐχὴν, αὐχένος	τῷ αὐχένι	
ἡ χήν, χηνός	τῇ χηνί		ὁ πίναξ, πίνακος	τῷ πίνακι	
ὁ δαίμων, δαίμονος	ῷ δαίμονες		ὁ ἐλαιών, ἐλαιῶνος	τοὺς ἐλαιῶνας	
ἡ σειρὴν, σειρῆνος	τὴν σειρῆνα		ὁ γείτων	τοῦ γείτονος	

Να συνδυαστούν οι λέξεις της Α' και Β' στήλης και να μπουν στην ίδια πτώση με βάση την Α' στήλη:

Α'	Β'
πλουσίους	ἐλπίς
πολλοῖς	χάρις
ματαίαν	ἄρχων
μεγάλην	χρῆμα
σκληρὸν	πίναξ
γεωγραφικοῦ	ἐσθής
λαμπρᾶς	χάλυψ
λιθίνης	ἀνδριάς
χαλκοῦς	πλάξ

γεωγραφικοῦ πίνακος

Κατερίνα Προκαϊδίου

Να διατυπώσεις τις προτάσεις αλλάζοντας τα ονόματα και τα ρήματα από τον ενικό στον πληθυντικό και το αντίστροφο:

- Οἱ γῦπες τοὺς ὄρνιθας ἀρπάζουσιν.
- Αἱ πονηραὶ ἐλπίδες κακοὶ σύμβουλοί εἰσιν.
- Ἀλώπηξ λέοντα ὠνείδιζεν¹.
- Καταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἄρματος καὶ λαμβάνει τὸν θώρακα.
- Οἱ Θρᾶκες οὐκ ἐβούλοντο ἀσπίσι Λακεδαιμονίοις διαμάχεσθαι.

- ▷ Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους:
- α) Αἶ πηγαὶ τῶν ποταμῶν ἐν τοῖς ... εἰσιν. (τὸ ὄρος).
 - β) Οἱ Μύριοι ὑπέμενον καὶ τὰ τοῦ καὶ τὰ τοῦ (ὁ χειμῶν, τὸ ψύχος, τὸ θέρος, τὸ θάλπος).
 - γ) Οἱ ... οὐκ ἐγίγνωσκον περὶ τῶν ... τούτου τοῦ (ὁ παῖς, τὸ εἶδος, τὸ ἄνθος).
 - δ) Ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ ... ἦσαν καὶ ... σκιερὰ. (τὸ ἄλσος, τὸ δάσος).
- ▷ Να διατυπώσεις τις παρακάτω προτάσεις μεταφέροντας τα υποκείμενα των ρ. στον πληθυντικό αριθμό, με τις απαραίτητες αλλαγές:
- α) Τόδε τὸ ὄρος θαυμάσιόν ἐστι τὸ ὕψος καὶ τὸ μέγεθος.
 - β) Ὑψηλὸν τεῖχος κύκλῳ τὴν πόλιν περιέβαλλε.
 - γ) Τὸ τοῦ Ὁμήρου ἔπος ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἐδιδάσκετο.
 - δ) Ἀθάνατόν ἐστι τὸ τῶν ἡρώων κλέος.
 - ε) Βλάπτει τὸν ἄνδρα τὸ μῖσος.
- ▷ Να προστεθοῦν οἱ κατάλληλοι τύποι των ουσιαστικῶν καὶ των μετοχῶν· παράδ. τῶν ... (ὁ ἄνθρωπος, ἔχων): τῶν ἀνθρώπων ἐχόντων:
- α) τῶν (ὁ γείτων, ὦν).
 - β) τῆς (λευκάζουσα, ἡ χιών).
 - γ) τοῖς (ὁ ῥήτωρ, λέγων).

Κατερίνα Προκοπίου



Κατερίνα Προκοπίου

Α'. Φωνηεντόληκτα επίθετα της γ' κλίσης

169 α) Τρικατάληκτα (σὲ -ῦς, -ειᾶ, -ῦ)

(θ. βαθυ-, βαθε-)

(θ. θηλυ- θηλε-)

Ενικός αριθμός

ον.	βαθὺ-ς	βαθεῖα	βαθὺ	θηλυ-ς	θήλειᾶ	θηλυ
γεν.	βαθέ-ος	βαθείας	βαθέ-ος	θήλε-ος	θηλείας	θήλε-ος
δοτ.	βαθεῖ	βαθείᾳ	βαθεῖ	θήλει	θηλείᾳ	θήλει
αιτ.	βαθὺ-ν	βαθεῖαν	βαθὺ	θηλυ-ν	θήλειᾶν	θηλυ
κλ.	βαθὺ	βαθεῖα	βαθὺ	θηλυ	θήλειᾶ	θηλυ

Πληθυντικός αριθμός

ον.	βαθεῖς	βαθεῖαι	βαθέ-α	θήλεις	θήλειαι	θήλε-α
γεν.	βαθέ-ων	βαθειῶν	βαθέ-ων	θηλέ-ων	θηλειῶν	θηλέ-ων
δοτ.	βαθέ-σι	βαθείαις	βαθέ-σι	θήλε-σι	θηλείαις	θήλε-σι
αιτ.	βαθεῖς	βαθείας	βαθέ-α	θήλεις	θηλείας	θήλε-α
κλ.	βαθεῖς	βαθεῖαι	βαθέ-α	θήλεις	θήλειαι	θήλε-α

Κατερίνα Προκαϊδίου



Συμπληρώνω τα κενά :

1. Ἐν τοῖςποταμοῖς οἱ ἀλιεῖς ἰχθύς ἀλιεύουσιν (βαθύς)
2. Οὗτοι τάκαλά νομίζουνσι. (ήδύς)
3. Βάδιζε τήν ὁδόν. (εὐθύς)
4. Κάτοπτρον κεῖται ὑπὲρ φρέατος(βαθύς)

1. Επίθετα γ' κλίσης

Στο κείμενο της Ενότητας συναντήσατε τύπους των τριτόκλιτων επιθέτων *εύσεβής* και *σώφρων*. Τα επίθετα που λήγουν σε *-ης -ης -ες* και *-ων, -ων, -ον* είναι **δικατάληκτα**, δηλ. έχουν την ίδια κατάληξη στο **αρσενικό** και στο **θηλυκό** γένος:

Κατερίνα Πρακαϊδίου

α. Δικατάληκτα σιγμόληκτα σε *-ης, -ης, -ες*

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομ.	<i>εύσεβής</i>		<i>εύσεβές</i>	<i>εύσεβεῖς</i> (< <i>εύσεβέσ-ες</i>)		<i>εύσεβῃ</i> (< <i>εύσεβέσ-α</i>)
γεν.	<i>εύσεβοῦς</i> <i>εύσεβέσ-ος</i>	(< <i>εύσεβοῦς</i> <i>εύσεβέσ-ος</i>)	(< <i>εύσεβῶν</i> (< <i>εύσεβέσ-ων</i>)	<i>εύσεβῶν</i> (< <i>εύσεβέσ-ων</i>)	<i>εύσεβῶν</i> (< <i>εύσεβέσ-ων</i>)	
δοτ.	<i>εύσεβεῖ</i> (< <i>εύσεβέσ-ι</i>)		<i>εύσεβεῖ</i> (< <i>εύσεβέσ-ι</i>)	<i>εύσεβέσι</i> (< <i>εύσεβέσ-σι</i>)		<i>εύσεβέσι</i> (< <i>εύσεβέσ-σι</i>)
αιτ.	<i>εύσεβῃ</i> (< <i>εύσεβέσ-α</i>)		<i>εύσεβές</i>	<i>εύσεβεῖς</i> (< <i>εύσεβέσ-ας</i>)		<i>εύσεβῃ</i> (< <i>εύσεβέσ-α</i>)
κλητ.	<i>εύσεβές</i>		<i>εύσεβές</i>	<i>εύσεβεῖς</i> (< <i>εύσεβέσ-ες</i>)		<i>εύσεβῃ</i> (< <i>εύσεβέσ-α</i>)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

ον.	ὁ	ἡ	ἀληθής	τὸ	ἀληθές	οἱ	αἱ	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
γεν.	τοῦ	τῆς	ἀληθοῦς	τοῦ	ἀληθοῦς	τῶν	ἀληθῶν	τῶν	ἀληθῶν	
δοτ.	τῷ	τῇ	ἀληθεῖ	τῷ	ἀληθεῖ	τοῖς	ταῖς	ἀληθέσι	τοῖς	ἀληθέσι
αιτ.	τὸν	τὴν	ἀληθῆ	τὸ	ἀληθές	τούς	τάς	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
κλ.	(ὦ)		ἀληθές	(ὦ)	ἀληθές	(ὦ)		ἀληθεῖς	(ὦ)	ἀληθῆ

ὁ ἀληθ..... λόγος – οἱ ἀληθ.....λόγοι
 Τῷ ἀληθ.....λόγῳ - τοῖς ἀληθ.....λόγοις

Τά λεχθέντα ἦσαν ἀληθ.....
 Αἱ ἀληθ.....ὑποσχέσεις
 Τά ἀληθ.....ἔπη

(θ. πληρεσ-)

Κατερίνα Προκοπίου

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

ον.	ὁ	ἡ	πλήρης	τὸ	πλήρες	οἱ	αἱ	πλήρεις	τὰ	πλήρη
γεν.	τοῦ	τῆς	πλήρους	τοῦ	πλήρους	τῶν	πλήρων	τῶν	πλήρων	
δοτ.	τῷ	τῇ	πλήρει	τῷ	πλήρει	τοῖς	ταῖς	πλήρεσι	τοῖς	πλήρεσι
αιτ.	τὸν	τὴν	πλήρη	τὸ	πλήρες	τούς	τάς	πλήρεις	τὰ	πλήρη
κλ.	(ὦ)		πλήρες	(ὦ)	πλήρες	(ὦ)		πλήρεις	(ὦ)	πλήρη

Τό πληρ.....γάλα
 Δεν έχω πλήρ.....απασχόληση
 Το πλήρ..... ωράριο

Είμαστε αντίθετοι με την κατάργηση του πλήρ.....ωραρίου
 Έφυγε πλήρ.....ημερών

(θ. συνηθεσ-)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

ον.	ὁ	ἡ	συνήθης	τὸ	σύνηθες	οἱ	αἱ	συνήθεις	τὰ	συνήθη
γεν.	τοῦ	τῆς	συνήθους	τοῦ	συνήθους	τῶν	συνήθων	τῶν	συνήθων	
δοτ.	τῷ	τῇ	συνήθει	τῷ	συνήθει	τοῖς	ταῖς	συνήθεσι	τοῖς	συνήθεσι
αιτ.	τὸν	τὴν	συνήθη	τὸ	σύνηθες	τούς	τάς	συνήθεις	τὰ	συνήθη
κλ.	(ὦ)		σύνηθες	(ὦ)	σύνηθες	(ὦ)		συνήθεις	(ὦ)	συνήθη

Δρα με τον συνήθ.....τρόπο

Οι συνήθ.....ύποπτοι

Σύνηθ.....γεγονός

Τα συνήθ.....γεγονότα

περνά τον καιρό του με τις συνήθ.....ενασχολήσεις του

Κατερίνα Προκοπίου

178. β) Δικατάληκτα

(θ. εὐδαιμον-)

= αυτός που έχει στη ζωή του
αγαθό δαίμονα, δηλ. ο
καλότυχος, ο ευτυχής

Ενικός αριθμός

ον.	ὁ	ἡ	εὐδαίμων	τὸ	εὐδαιμον
γεν.	τοῦ	τῆς	εὐδαίμον-ος	τοῦ	εὐδαίμον-ος
δοτ.	τῷ	τῇ	εὐδαίμον-ι	τῷ	εὐδαίμον-ι
αιτ.	τὸν	τὴν	εὐδαίμον-α	τὸ	εὐδαιμον
κλ.		(ὦ)	εὐδαιμον	(ὦ)	εὐδαιμον

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	αἱ	εὐδαίμον-ες	τὰ	εὐδαίμον-α
γεν.		τῶν	εὐδαιμόν-ων	τῶν	εὐδαιμόν-ων
δοτ.	τοῖς	ταῖς	εὐδαίμο-σι	τοῖς	εὐδαίμο-σι
αιτ.	τούς	τάς	εὐδαίμον-ας	τὰ	εὐδαίμον-α
κλ.		(ὦ)	εὐδαίμον-ες	(ὦ)	εὐδαίμον-α



ὁ εὐδαίμ.....ανήρ - ἡ εὐδαίμ.....γυνή - τό εὐδαιμ.....τέκνον
Οἱ εὐδαίμ.....ἄνδρες - αἱ εὐδαίμ.....γυναί - τά.....εὐδαίμ.....τέκνα
ἡ εὐτυχία τῶν εὐδαιμ.....
Τῷ εὐδαίμ.....ἀνδρί - τοῖς εὐδαίμ.....ἀνδράσι
Χαίρου τους εὐδαίμ.....ἄνδρας

Κατερίνα Προκοπίου

(θ. σωφρον-)

Ενικός αριθμός

ον.	ὁ	ἡ	σώφρων	τὸ	σῶφρον
γεν.	τοῦ	τῆς	σώφρον-ος	τοῦ	σώφρον-ος
δοτ.	τῷ	τῇ	σώφρον-ι	τῷ	σώφρον-ι
αιτ.	τὸν	τὴν	σώφρον-α	τὸ	σῶφρον
κλ.		(ὦ)	σῶφρον	(ὦ)	σῶφρον

Κατερίνα Προκοπίου

Πληθυντικός αριθμός

ον.	οἱ	αἱ	σώφρον-ες	τὰ	σώφρον-α
γεν.		τῶν	σωφρόν-ων	τῶν	σωφρόν-ων
δοτ.	τοῖς	ταῖς	σώφρο-σι	τοῖς	σώφρο-σι
αιτ.	τούς	τάς	σώφρον-ας	τὰ	σώφρον-α
κλ.		(ὦ)	σώφρον-ες	(ὦ)	σώφρον-α

ἴδιον τῶνἐστί

ὁἀνὴρ – οἱ ἄνδρες

ἴδιον τῆςγυναικός

Τότέκνον – τά.....τέκνα

Τῇκόρη - ταῖςκόραις



Β'. Συμφωνόληκτα επίθετα της γ' κλίσης

Ι. Αφωνόληκτα

α) Τρικατάληκτα

172. 1. Σε -ας, -ασα, -αν

(θ. παντ-)

Ενικός αριθμός				Πληθυντικός αριθμός	
ον.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	πάντ-ες	πᾶσαι
γεν.	παντ-ὸς	πάσης	παντ-ὸς	πάντ-ων	πασῶν
δοτ.	παντ-ὶ	πάσῃ	παντ-ὶ	πᾶσι	πάσαις
αιτ.	πάντ-α	πᾶσαν	πᾶν	πάντ-ας	πάσας
κλ.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	πάντ-ες	πᾶσαι

Ὅμοια κλίνονται: ἄπας, ἄπασα, ἄπαν· σύμπας, σύμπασα, σύμπαν· ἀπαξάπας, ἀπαξάπασα, ἀπαξάπαν.

Κατερίνα Προκαϊάου

.....τρόπῳ
.....θυσίᾳ
Οἱ Ἅγιοι
.....τῶν ἐκκλησιῶν
Γνωστόν τοῖς
.....μέτρον ἄριστον
.....καιροῦ
ἐπὶτοῦ ἐπιστητοῦ

Να συμπληρώσετε τις φράσεις με τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου **πᾶς, πᾶσα, πᾶν**:

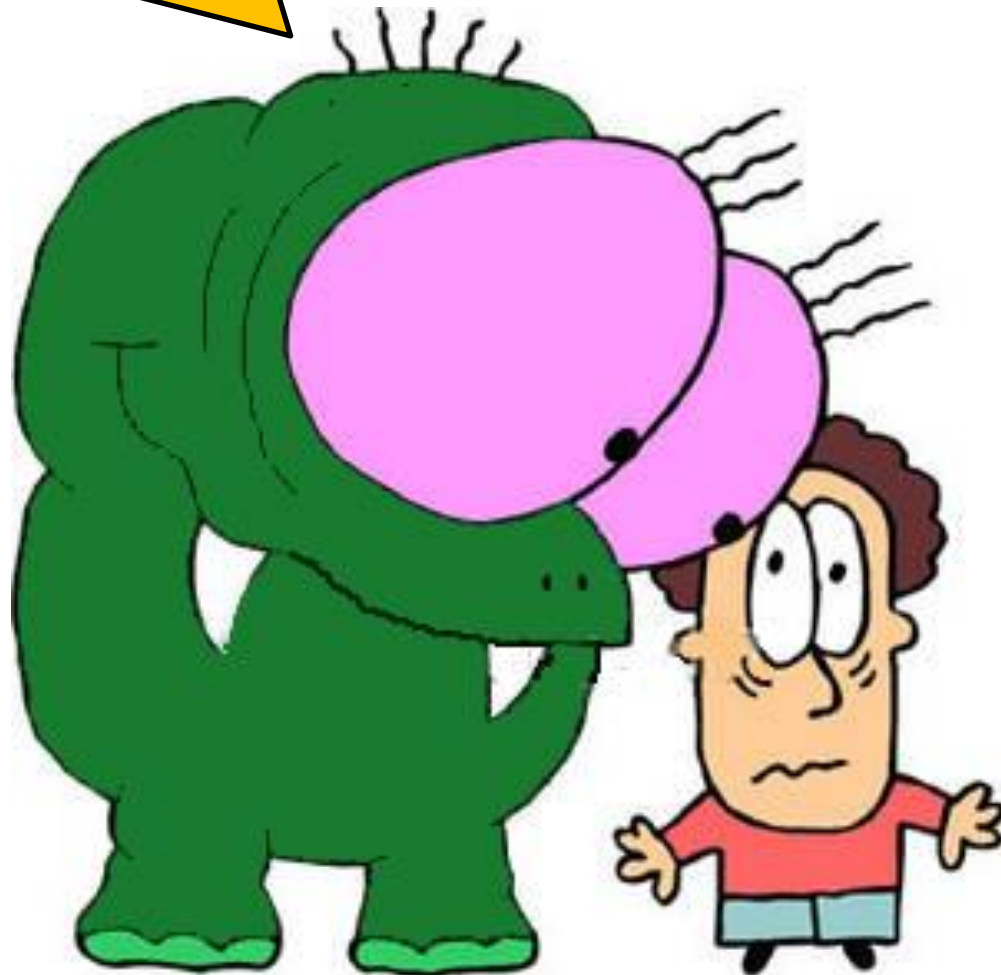
α. **πάσ.....** Ἀρκαδίας ἤρξαν.

β. Τούτους ἐπιτηδειοτάτους νομίζομεν ἐπὶ **πασ.....** τῶν τεχνῶν.

γ. Τῶν ἄλλων **πάντ.....** ἀπείχετο πλήν ὕδατος.

δ. Εὐβουλος **πάντ.....** τὸν χρόνον ἐβούλετο πρᾶξαι ταύτην τὴν φιλίαν.

Ανύματα ειδήματα !



Κατερίνα Προκοπίου

Ἑνικός

Πληθυντικός

(θ. μεγα- καὶ μεγαλο-)

μέγας	μεγάλη	μέγα
μεγάλο	μεγάλης	μεγάλου
μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ
μέγα-ν	μεγάλην	μέγα
ὦ μέγα ἦ μέγα	μεγάλε	μεγάλη μέγα

μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων
μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα
μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα

(θ. πολυ- καὶ πολλο-)

Κατερίνα Προκοπίου

πολύς	πολλή	πολύ
πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ
πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ
πολύ-ν	πολλήν	πολύ
πολύ	πολλῇ	πολύ

πολλοί	πολλαί	πολλά
πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν
πολλοῖς	πολλαῖς	πολλοῖς
πολλοὺς	πολλάς	πολλά
πολλοί	πολλαί	πολλά

1. Να γράψετε τους τύπους των επιθέτων που ζητούνται στην παρένθεση:

γλυκύς, γλυκεῖα, γλυκύ (γεν. εν. και πληθ. θηλ.)	γλυκεῖ.....	ἡμισυς, ἡμίσεια, ἡμισυ (αιτ. εν. και πληθ. ουδ.)	ἥμισ.....
	γλυκεῖ.....		ἡμίς..... (ἡμίση)
θῆλυς, θήλεια, θήλυ (δοτ. εν. και πληθ. αρσ.)	θήλ.....	εὐρύς, εὐρεῖα, εὐρύ (ονομ. εν. και πληθ. ουδ.)	εὖρ....
	θήλε.....		εὖρ.....
ταχύς, ταχεία, ταχύ (γεν. εν. και πληθ. ουδ.)	ταχέ.....	ἡδύς, ἡδεῖα, ἡδύ (αιτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἡδ.....
	ταχέ.....		ἡδ.....

2. Να μεταφέρετε τις φράσεις στην πτώση που ζητείται εντός παρενθέσεως:

βαθὺ πέλαγος	βαθ..... πελάγ.....	(γεν. εν.)	βαρὺ πένθος	βαρ..... πένθ.....	(ονομ. πληθ.)
θρασύς άνηρ	θρασ..... άνδρ.....	(δοτ. εν.)	βραδεῖα ὁδός	βραδ..... ὁδ.....	(γεν. πληθ.)
ὀξύς ἤχος	ὀξ..... ἤχ.....	(αιτ. εν.)	τραχεῖα χώρα	τραχ..... χώρ.....	(αιτ. πληθ.)

1. Να γράψετε τα επίθετα στον τύπο που ζητείται στην παρένθεση:

ἀψευδής (γεν. εν. και πληθ. θηλ.)	ἀψευδ.....	εὐδαίμων (αιτ. εν. και πληθ. ουδ.)	εὐδαιμ.....
	ἀψευδ.....		εὐδαίμον.....
ἀληθής (δοτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἀληθ.....	σῶφρων (ονομ. εν. και πληθ. ουδ.)	σῶφρ.....
	ἀληθέ.....		σῶφρον.....
συνήθης (γεν. εν. και πληθ. ουδ.)	συνήθ.....	ἐλεήμων (αιτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἐλεήμον....
	συνήθ.....		ἐλεήμον.....

2. Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου που δίνεται στην παρένθεση:

(εὐγενής) Εὐγεν..... γείτονα
(ἀτυχής) ἀτυχ..... ἄνθρωπε
(ἐπιμελής) ἐπιμελέ..... νεανίας
(ψευδής) ψευδ..... μῦθοι

(κακοδαίμων) κακοδαίμον.... άνδρός
(ἀγνώμων) ἄγνωμ..... σύμμαχε
(μεγαλόφρων) μεγαλοφρόν..... ἡγεμόνων
(ἄφρων) ἄφρο..... στρατηγοῖς

Κατερίνα Πρακαϊτίου

1. Να γράψετε τους τύπους των επιθέτων που ζητούνται στην παρένθεση:

γλυκύς, γλυκεῖα, γλυκύ (γεν. εν. και πληθ. θηλ.)	γλυκείας	ἥμισυς, ἡμίσεια, ἥμισυ (αιτ. εν. και πληθ. ουδ.)	ἥμισυ
	γλυκειῶν		ἡμίσεια (ἡμίση)
θήλυς, θήλεια, θήλυ (δοτ. εν. και πληθ. αρσ.)	θήλει	εὐρύς, εὐρεῖα, εὐρύ (ονομ. εν. και πληθ. ουδ.)	εὐρύ
	θήλεσι		εὐρέα
ταχύς, ταχεία, ταχύ (γεν. εν. και πληθ. ουδ.)	ταχέος	ἡδύς, ἡδεῖα, ἡδύ (αιτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἡδύν
	ταχέων		ἡδεῖς

2. Να μεταφέρετε τις φράσεις στην πτώση που ζητείται εντός παρενθέσεως:

βαθὺ πέλαγος	βαθέος πελάγους	(γεν. εν.)	βαρὺ πένθος	βαρέα πένθη	(ονομ. πληθ.)
θρασύς άνηρ	θρασεῖ άνδρί	(δοτ. εν.)	βραδεῖα ὁδός	βραδειῶν ὁδῶν	(γεν. πληθ.)
ὀξύς ἤχος	ὀξύν ἤχον	(αιτ. εν.)	τραχεῖα χώρα	τραχείας χώρας	(αιτ. πληθ.)

1. Να γράψετε τα επίθετα στον τύπο που ζητείται στην παρένθεση:

ἀψευδής (γεν. εν. και πληθ. θηλ.)	ἀψευδοῦς	εὐδαίμων (αιτ. εν. και πληθ. ουδ.)	εὐδαιμον
	ἀψευδῶν		εὐδαίμονα
ἀληθής (δοτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἀληθεῖ	σώφρων (ονομ. εν. και πληθ. ουδ.)	σῶφρον
	ἀληθέσι		σώφρονα
συνήθης (γεν. εν. και πληθ. ουδ.)	συνήθους	ἐλεήμων (αιτ. εν. και πληθ. αρσ.)	ἐλεήμονα
	συνήθων		ἐλεήμονας

Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου που δίνεται στην παρένθεση:

(εὐγενής) εὐγενή γείτονα
(ἀτυχής) ἀτυχές ἄνθρωπε
(ἐπιμελής) ἐπιμελέσι νεανίας
(ψευδής) ψευδεῖς μῦθοι

(κακοδαίμων) κακοδαίμονος ἄνδρός
(ἀγνώμων) ἄγνωμον σύμμαχε
(μεγαλόφρων) μεγαλοφρόνων ἡγεμόνων
(ἄφρων) ἄφροσι στρατηγοῖς

Ἔχω τις
λύσεις!



Κατερίνα Προκαϊδίου

Να συμπληρώσετε τις φράσεις με τους κατάλληλους τύπους των επιθέτων **πολύς, πολλή, πολύ** και **μέγας, μεγάλη, μέγα**:

- α. Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ π_____ καταγέλωτος γέμει.
 β. Οὐ βασιλέα μ_____ αὐτὸν προσαγορεύομεν ὥσπερ αἰχμάλωτοι;
 γ. Τὰ τείχη κατέσκαπτον π_____ προθυμία, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ελευθερίας.
 δ. Οὐκ ἔστιν μ_____ καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας.
 ε. Τὰ κάλλιστα καὶ πολυτελέστατα τῶν Μακεδονικῶν ὅπλων ἐπέμπετο π_____ ἀμάξαις.
 στ. Ἐμβάλλουσιν (= εισβάλλουν) εἰς τὴν Ἀττικὴν στρατῷ μ_____ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων.

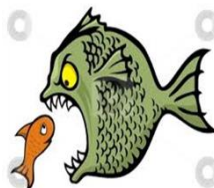
Ἀσκηση 5 βελίδα 97

Κατερίνα Πρακαϊδίου



πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλαί	πολλά
πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ	πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν
πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ	πολλοῖς	πολλαῖς	πολλοῖς
πολύ-ν	πολλήν	πολύ	πολλοὺς	πολλὰς	πολλὰ
πολύ	πολλῇ	πολύ	πολλοί	πολλαί	πολλά

μέγας	μεγάλη	μέγα	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
μεγάλο	μεγάλης	μεγάλου	μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων
μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ	μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
μέγα-ν	μεγάλην	μέγα	μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα
ὦ μέγα ἢ μεγάλε	μεγάλη	μέγα	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα





Άσκηση 5 βελίδα 97 : Απάντηση

Κατερίνα Προκαϊδίου

Να συμπληρώσετε τις φράσεις με τους κατάλληλους τύπους των επιθέτων **πολύς, πολλή, πολύ** και **μέγας, μεγάλη, μέγα**:

- α. Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ **πολλοῦ** καταγέλωτος γέμει.
- β. Οὐ βασιλέα **μέγαν** αὐτὸν προσαγορεύομεν ὥσπερ αἰχμάλωτοι;
- γ. Τὰ τεῖχη κατέσκαπτον **πολλῇ** προθυμία, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ελευθερίας.
- δ. Οὐκ ἔστιν **μέγα** καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας.
- ε. Τὰ κάλλιστα καὶ πολυτελέστατα τῶν Μακεδονικῶν ὅπλων ἐπέμπετο **πολλαῖς** ἀμάξαις.
- στ. Ἐμβάλλουσιν (= εισβάλλουν) εἰς τὴν Ἀττικὴν στρατῷ **μεγάλῳ** Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων.

Να σχηματισθούν τα παρακάτω επίθετα στα τρία γένη (στην ονομαστική ενικού):

- αρσενικό: ὁ ἀληθής: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ συνήθης: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ σαφής: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ πλήρης: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ ἀκριβής: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ σώφρων: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ αὐθάδης: θηλυκό:, ουδέτερο:
- αρσενικό: ὁ εὐδαίμων: θηλυκό:, ουδέτερο:

Κατερίνα Προκαϊδίου

Να σχηματισθούν οι παρακάτω τύποι συνεκφορών (επίθετο + ουσιαστικό):

- εὐρύς + ὁδός: γενική ενικού --->
- εὐρύς + πεδῖον: γενική ενικού --->
- ὀξύς + ἦχος: ονομαστική πληθυντικού --->
- παχύς + σῶμα: αιτιατική πληθυντικού --->
- ταχύς + ἵππος: αιτιατική πληθυντικού --->
- ταχύς + ἵππος: γενική πληθυντικού --->
- εὐγνώμων + πολίτης: γενική πληθυντικού --->
- κακοδαίμων + ἄνθρωπος: κλητική ενικού --->
- σαφής + μήνυμα: ονομαστική ενικού --->
- ἐγκρατής + ἄνθρωπος: γενική ενικού --->
- σώφρων + ἄνθρωπος: δοτική πληθυντικού --->
- εὐδαίμων + ἀνὴρ: δοτική ενικού --->
- αὐτάρκης + πόλις: ονομαστική πληθυντικού --->
- ἄφρων + ἄνθρωπος: γενική ενικού --->
- ἐπιμελής + μαθητής: κλητική ενικού --->
- ἐπιμελής + μαθητής: ονομαστική πληθυντικού --->
- ἀληθής + λόγος: γενική ενικού --->
- ἀληθής + λόγος: δοτική ενικού --->

1. Να συμπληρωθούν οι φράσεις με τα επίθετα που δίνονται:

- Ἡ ἀρχὴ τὸ _____ τοῦ παντὸς ἐστὶ (ὁ ἥμισυς, ἡ ἡμίσεια, τὸ ἥμισυ).
- Παρέχω τράπεζαν _____ ἐδεσμάτων _____ (ὁ, ἡ πλήρης, τὸ πλήρες - ὁ, ἡ πολυτελής, τὸ πολυτελές).
- Ὁ ἥλιος ἐπὶ _____ ἄρματος τὸν οὐρανὸν διελαύνει (ὁ ταχύς, ἡ ταχεῖα, τὸ ταχύ).
- Πολλάκις τὸ ὠφέλιμον ἐναντίον ἐστὶ τῷ _____ (ὁ ἡδύς, ἡ ἡδεῖα, τὸ ἡδύ).
- Οἱ Ἀθηναῖοι μετεῖχον τῶν _____ ἐορτῶν (ὁ, ἡ συνήθης, τὸ σύνηθες).
- Οἱ στρατηγοὶ ἔσονται _____ τῷ δῆμῳ (ὁ, ἡ ἐπιεικής, τὸ ἐπιεικές).
- Βάδιζε τὴν _____ ὁδόν (ὁ εὐθύς, ἡ εὐθεῖα, τὸ εὐθύ).
- Ὁ ἄρχων ἐβοήθησε τοῖς _____ πολίταις (ὁ, ἡ ἐνδεής, τὸ ἐνδεές).
- Ὁ παῖς ἦν _____ πατρός (ὁ, ἡ ἐπιφανής, τὸ ἐπιφανές).
- Ἡ χώρα οὐκ ἔχει _____ καὶ _____ ποταμούς (ὁ εὐρύς, ἡ εὐρεῖα, τὸ εὐρύ - ὁ βαθύς, ἡ βαθεῖα, τὸ βαθύ).
- Ὁ φιλόσοφος ὠνόμασεν αὐτοὺς _____ (ὁ, ἡ εὐδαίμων, τὸ εὐδαιμον).
- Οἱ ἄγροὶ γέμουσιν _____ ἀνθέων (ὁ, ἡ εὐώδης, τὸ εὐῶδες).
- Νοῦς _____ ἐν σώματι _____ (ὁ, ἡ ὑγιής, τὸ ὑγιές).
- Οἱ στρατιῶται _____ χιτῶνας ἐνεδύοντο (ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν).
- Γλῶσσα λανθάνουσα τὰ _____ λέγει (ὁ, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές).
- _____ θυσίᾳ πράξομεν ταῦτα (ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, τὸ πᾶν).
- Οἱ Σπαρτιάται ἐτρέφοντο _____ ζωμῷ (ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν).

2. Να βάλετε στον κατάλληλο αριθμό, γένος και πτώση τα επίθετα που βρίσκονται στην παρένθεση:

- | | | | |
|-----------------|----------|-----------------|----------|
| (ὀξύς) _____ | βούλῃσις | (ἄρραγής) _____ | ἐνότητος |
| (ἥμισυς) _____ | εἰσφορᾶς | (γλυκύς) _____ | ὑπνου |
| (δίκαιος) _____ | πράξεων | (ἀσθενής) _____ | σῶμα |
| (ἐμφανής) _____ | ἔργοις | (ἀμελής) _____ | τέκνα |
| (βραχύς) _____ | λόγους | (τριήρης) _____ | πλοίοις |

3. Να τοποθετήσετε τα επίθετα στις πτώσεις που ζητούνται:

- ὁ ἄφρων: δοτ. εν. δοτ. πληθ.....
- τὸ εὐῶδες: γεν. εν. γεν. πληθ.....
- ὁ συνεχής: κλητ. εν. κλητ. πληθ.....
- τὸ ἀγενές: αιτ. εν. αιτ. πληθ.....
- ὁ φιλαλήθης: γεν. πληθ. δοτ. πληθ.....
- ὁ βραχύς: αιτ. εν. αιτ. πληθ.....
- ὁ ἐπιμήκης: δοτ. εν. κλητ. εν.....

Κατερίνα Προκαϊῖου

αυτομηνίες!



Κατερίνα Προκαϊδίου

2. Αλληλοπαθητική αντωνυμία

Αλληλοπαθητική είναι η αντωνυμία που φανερώνει ότι δύο ή περισσότερα πρόσωπα ενεργούν και παθαίνουν αμοιβαία, π.χ. *ἀγαπᾶτε ἀλλήλους*. Επειδή δηλώνει σχέση ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα πρόσωπα, έχει μόνο πληθυντικό (και δυϊκό) αριθμό. Καθώς λειτουργεί ως αντικείμενο ρημάτων, απαντά μόνο στις πλάγιες πτώσεις:

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
γενική	<i>ἀλλήλων</i>	<i>ἀλλήλων</i>	<i>ἀλλήλων</i>
δοτική	<i>ἀλλήλοις</i>	<i>ἀλλήλαις</i>	<i>ἀλλήλοις</i>
αιτιατική	<i>ἀλλήλους</i>	<i>ἀλλήλας</i>	<i>ἄλληλα</i>

Κατερίνα Προκοπίου



7. Ερωτηματικές αντωνυμίες

234. Ερωτηματικές λέγονται οι αντωνυμίες που εισάγουν έρωτή-σεις: *πόσαι σοι οἰκίαι ἦσαν; – Μανία δὲ τίνος ἦν; – Κῦρος ἤρετο τίς ὁ θόρυβος εἶη.*

Ερωτηματικές αντωνυμίες της αρχαίας ελληνικής είναι:

- 1) *τίς* (αρσ. και θηλ.), *τί* (ουδ.) (= ποιος;)
- 2) *πότερος, ποτέρα, πότερον* (= ποιος από τους δύο;).
- 3) *πόσος, πόση, πόσον*.
- 4) *ποῖος, ποία, ποῖον* (= τι λογής;).
- 5) *πηλίκος, πηλίκη, πηλίκον* (= πόσο μεγάλος; ή ποιάς ηλικίας;).
- 6) *ποδαπός, ποδαπή, ποδαπὸν* (= από ποιον τόπο;).
- 7) *πόστος, πόστη, πόστον* (= τι θέση έχει σε μια αριθμητική σειρά; πβ. *πρῶτος, τρίτος* κτλ.).
- 8) *ποσταῖος, ποσταία, ποσταῖον* (= σε πόσες μέρες; – πβ. *τριταῖος, τεταρταῖος* κτλ.).



*Ερωτηματική αντωνυμία **τίς** = ποιος;*

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
αρσ. και θηλ.	ουδέτ.	αρσ. και θηλ.	ουδέτ.
ον. <i>τίς</i>	<i>τί</i>	<i>τίνες</i>	<i>τίνα</i>
γεν. <i>τίνος ή τουῦ</i>	<i>τίνος ή τουῦ</i>	<i>τίνων</i>	<i>τίνων</i>
δοτ. <i>τίνι ή τῷ</i>	<i>τίνι ή τῷ</i>	<i>τίσι(ν)</i>	<i>τίσι(ν)</i>
αιτ. <i>τίνα</i>	<i>τί</i>	<i>τίνας</i>	<i>τίνα</i>

Να προσθέσεις την ερωτηματική αντωνυμία στο κατάλληλο γένος και στην κατάλληλη πτώση
.....; Τοῦ πατρός (τίς)
.....; Τῆς μητρός (τίς)
.....; Ἀθηναῖοι (τίς)
.....; Τοῖς υἱοῖς (τίς)
.....; Τους στρατιώτας (τίς)

Κατερίνα Πρακαϊδίου

8. Αόριστες αντωνυμίες

236. Αόριστες λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν κάτι αόριστο, που δεν μπορεί κανείς ή δε θέλει να το ονομάσει: *Κῦρε, λέγουσί τινες* (= κάποιιοι) *ὅτι πολλὰ ὑπισχνεῖ*,... *ἔνιοι* (= μερικοί) *δὲ ὅτι οὐκ ἂν δύναιο ἀποδοῦναι ὅσα ὑπισχνεῖ*.

Αόριστες αντωνυμίες της αρχαίας είναι κυρίως οι ακόλουθες τρεις:

- 1) *τις* (αρσ. και θηλ.), *τί* (ουδ.) (= κάποιος).
- 2) *ὁ δεῖνα*, *ἡ δεῖνα*, *τὸ δεῖνα*.
- 3) *ἔνιοι*, *ἐνιοι*, *ἐνια* (= μερικοί).

Αόριστη αντωνυμία *τις, τὶς, τί* = κάποιος, -α, -ο

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
αρσ. και θηλ.	ουδέτ.	αρσ. και θηλ.	ουδέτ.
ον. <i>τις</i>	<i>τί</i>	<i>τινές</i>	<i>τινὰ ἢ ἅττα</i>
γεν. <i>τινὸς ἢ του</i>	<i>τινὸς ἢ του</i>	<i>τινῶν</i>	<i>τινῶν</i>
δοτ. <i>τινὶ ἢ τῷ</i>	<i>τινὶ ἢ τῷ</i>	<i>τισὶ(ν)</i>	<i>τισὶ(ν)</i>
αιτ. <i>τινὰ</i>	<i>τί</i>	<i>τινάς</i>	<i>τινὰ ἢ ἅττα</i>

Να προσθέσεις τους κατάλληλους τύπους της αόριστης αντωνυμίας ***τίς, τί***:

- α) *ἄνθρωπος* ...
- β) *γυνή* ...
- γ) *πολιτῶν* ...
- δ) *ἀνθρώπου* ...
- ε) *στρατῷ* ...

- στ) *ἐκ* ... *λόγου*
- ζ) *ἦν δέ* ... *ἀνὴρ*
- η) *ἡμέρας* ...
- θ) *οἱ μὲν* ... *οἱ δ' ἄλλοι*
- ι) *καὶ ἄλλα* ...

Κατερίνα Προκοπίου

9. Αναφορικές αντωνυμίες

Αναφορική αντωνυμία

ὅς, ἥ, ὃ (= ο οποίος, η οποία, το οποίο)

ὅστις, ἣτις, ὃ τι (= ο οποίος, η οποία, το οποίο)

240. Αναφορικές λέγονται οι αντωνυμίες με τις οποίες κανονικά μια ολόκληρη πρόταση αναφέρεται σε λέξη άλλης πρότασης ή στο όλο νόημά της: ἔστι δίκης ὀφθαλμός, **ὃς** τὰ πάνθ' ὄρα – Δερκυλίδας ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, **ὃ** δοκεῖ κηλὶς εἶναι...

Αναφορικές αντωνυμίες της αρχαίας ελληνικής είναι:

- 1) **ὅς, ἥ, ὃ** (= ο οποίος, αυτός που).
- 2) **ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ** (= αυτός ακριβώς που).
- 3) **ὅστις, ἣτις, ὃ, τι** (= όποιος).
- 4) **ὁπότερος, ὁποτέρα, ὁπότερον** (= όποιος από τους δύο) (π.β. § 234, 2).
- 5) **ὅσος, ὅση, ὅσον** (π.β. § 234, 3).
- 6) **ὁπόσος, ὁπόση, ὁπόσον** (= όσος) (π.β. § 234, 3).
- 7) **οἷος, οἷα, οἷον** (= τέτοιος που) (π.β. § 234, 4).
- 8) **ὁποῖος, ὁποῖα, ὁποῖον** χωρίς άρθρο (= όποιας λογής) (π.β. § 234, 4).
- 9) **ἡλίκος, ἡλίκη, ἡλίκον** (= όσο μεγάλος) (π.β. § 234, 5).
- 10) **ὁπηλίκος, ὁπηλίκη, ὁπηλίκον** (= όσο μεγάλος) (π.β. § 234, 5).
- 11) **ὁποδαπός, ὁποδαπή, ὁποδαπὸν** (= από ποιον τόπο· σε πλάγια ἐρώ-
τηση) (π.β. § 234, 6).

	αρσ.	θηλ.	ουδ.
ον.	ὅς	ἥ	ὃ
γεν.	οὗ	ἥς	οὗ
δοτ.	ὧ	ἥ	ὧ
αιτ.	ὃν	ἥν	ὃ

	αρσ.	θηλ.	ουδ.
ον.	οἷ	αἷ	ᾧ
γεν.	ῶν	ῶν	ῶν
δοτ.	οἷς	αἷς	οἷς
αιτ.	οὗς	αῖς	ᾧ

Ενικός αριθμός

	αρσ.	θηλ.	ουδ.
ον.	ὅστις	ἣτις	ὃ, τι
γεν.	οὗτινος και ὅτου	ἣστινος	οὗτινος και ὅτου
δοτ.	ὧτινι και ὅτῳ	ἣτινι	ὧτινι και ὅτῳ
αιτ.	ὄντινα	ἥντινα	ὃ, τι

Πληθυντικός αριθμός

	αρσ.	θηλ.	ουδ.
ον.	οἷτινες	αἷτινες	ᾅτινα ή ᾅττα
γεν.	ῶντινων	ῶντινων	ῶντινων
δοτ.	οἷστισι(ν)	αἷστισι(ν)	οἷστισι(ν)
αιτ.	οὗστινας	ᾅστινας	ᾅτινα ή ᾅττα

Κατερίνα Πρακαϊδίου

4. Κτητικές αντωνυμίες

228. Κτητικές λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν σε ποιον ανήκει κάτι, δηλ. ορίζουν τον κτήτορα.

Οι κτητικές αντωνυμίες έχουν τρία πρόσωπα, όπως και οι προσωπικές, και σχηματίζονται από τα θέματα των αντίστοιχων προσωπικών αντωνυμιών:

Α' Για έναν κτήτορα

Κατερίνα Προκαϊάου

α' πρόσωπο: ἐμός, ἐμή, ἐμόν (= δικός μου, δική μου, δικό μου).

β' πρόσωπο: σός, σή, σόν (= δικός σου, δική σου, δικό σου).

γ' πρόσωπο: ἐός, ἐή, ἐόν (= δικός του, δική του, δικό του).

Β' Για πολλούς κτήτορες

α' πρόσ.: ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον (= δικός μας, δική μας, δικό μας).

β' πρόσ.: ὑμέτερος, ὑμετέρα, ὑμέτερον (= δικός σας, δική σας, δικό σας).

γ' πρόσ.: σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον (= δικός τους, δική τους, δικό τους).

229. Οι κτητικές αντωνυμίες κλίνονται σαν τρικατάληκτα επίθετα της β' κλίσης σε -ος, -η, -ον και -ος, -α, -ον: ἐμός, ἐμή, ἐμόν (όπως σοφός, σοφή, σοφόν) – ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον (όπως δίκαιος, δικαία, δίκαιον). (βλ. § 158 κ.α.).

Άσκηση 3, σελίδα 51

Να κλιθούν οι παρακάτω φράσεις στον αριθμό που βρίσκονται: *τίνες σύμμαχοι, τινί πόλει, τίνος ναοῦ, τινὰς ἐλπίδας, χωρία τινά.*

τίς σύμμαχος Τ..... συμμάχ.... Τ..... συμμάχ..... Τ..... Σύμμαχ.....	τίς πόλις τ.... πόλ..... τινί πόλει τ... πόλ	τίς ναός τίνος ναοῦ τί... να.... τί.... ναόν	τίς ἐλπίς τιν... ἐλπίδ..... τι..... ἐλπίδ..... τι.....ἐλπίδ.....	τί χωρίον τιν.... χωρί..... τιν..... χωρί.... τι χωρίον
τίνες σύμμαχοι Τ.... συμμάχ..... Τ.... συμμάχ..... Τ.... Συμμάχ.....	τι..... πόλ..... τι..... πόλ..... τι..... πόλ..... τι..... πόλ.....	τι..... να.... τί..... να.... τι..... να..... τι..... να.....	τινές ἐλπίδες τι..... ἐλπίδ.... τι..... ἐλπί.... τινὰςἐλπίδας	τινά χωρία τιν... χωρί..... τι.....χωρί..... τινά χωρία

Στον παρακάτω διάλογο ο Σωκράτης προσπαθεί να νουθετήσει τον μεγαλύτερο γιο του, ο οποίος είναι θυμωμένος με τη μητέρα του. Να συμπληρώσετε κατά περίπτωση τους τύπους της αόριστης ή της ερωτηματικής αντωνυμίας που ζητούνται και να αποδώσετε το περιεχόμενο του διαλόγου:

– Εἶπέ μοι, ὦ παῖ, οἷσθα(ονομ. πληθ. αρσ.) ἄνθρωποι ἀχάριστοι καλοῦνται;

– Καὶ μάλα (= βεβαίως).

– Καταμεμάθηκας (= ἔχεις συνειδητοποιήσει) οὖν τοὺς(αιτ. εν. ουδ.) ποιοῦντας τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσιν;

– Τοὺς εὖ παθόντας (= αὐτοὺς που ευεργετήθηκαν), ὅταν δυνάμενοι χάριν ἀποδοῦναι μὴ ἀποδῶσιν (= ἐνῶ μποροῦν να ξεπληρώσουν τη χάρη, δεν το κάνουν), ἀχαρίστους καλοῦσιν.

– Οὐκοῦν, εἴ γ’ οὕτως ἔχει τοῦτο, εἰλικρινής(ονομ. εν. θηλ.) ἂν εἶη ἀδικία ἢ ἀχαριστία; Οὐκοῦν ὅσω ἂν(ονομ. εν. αρσ.) μείζω ἀγαθὰ παθὼν μὴ ἀποδιδῶ χάριν, τοσοῦτω ἀδικώτερος ἂν εἶη;(αιτ. πληθ. αρσ.) οὖν, ἔφη, ὑπὸ(γεν. πληθ. αρσ.) εὖροιμεν ἂν μείζω εὐηργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων;

Κατερίνα Προκοπίου

Άσκηση 7, σελίδα 59 Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο της αναφορικής αντωνυμίας
ὅς, ἥ, ὃ στις παρακάτω προτάσεις:

- α. Τὸ χωρίον,παρὰ τὸν ποταμὸν κεῖται, κατάφυτόν ἐστι.
β. Οὗτοι τῶν στρατηγῶν ἄριστοί εἰσιν,..... (δοτ. πληθ. αρσ. = στους οποίους) οἱ στρατιῶται
μάλιστα πείθονται.
γ. Αἱ πόλεις,..... ἀτείχιστοί εἰσιν, ῥαδίως ἀλίσκονται (= κυριεύονται).
δ. Τῶν ποταμῶν τινες,πολὺν ῥόον (= δυνατό ρεύμα) ἔχουσιν, οὐ διαβατοί εἰσι.
ε. Τὰ δῶρα ταῦτα,.....μοι ἔδωκας, πολυτελῆ εἰσιν.
στ. Μέννησαι τῶν λόγων,.....ἤκουσάς μου;

Άσκηση 8, σελίδα 59 Να συμπληρωθεῖ ο κατάλληλος τύπος των αντωνυμιῶν ὅσπερ και
ὅστις, ὥστε να συμφωνεῖ με τα ουσιαστικά:

πολίτην /
πόλεων /
γονεὺς /
ἰατροῖς /
ἄνθρωποι /
δῶρον /

Κατερίνα Προκοπίου

Έχω τις
λύσεις!

Άσκηση 3, σελίδα 51

Να κλιθούν οι παρακάτω φράσεις στον αριθμό που βρίσκονται: *τίνες σύμμαχοι, τινὶ πόλει, τίνος ναοῦ, τινὰς ἐλπίδας, χωρία τινά.*

τίς σύμμαχος τίνος συμμάχου τίνι (τῷ) συμμάχῳ τίνα σύμμαχον	τίς πόλις τινός πόλεως τινὶ πόλει τινά πόλιν	τίς ναός τίνος ναοῦ τίνι ναῷ τίνα ναόν	τίς ἐλπίς τινός ἐλπίδος τινὶ ἐλπίδι τινά ἐλπίδα	τί χωρίον τινός χωρίου τινὶ χωρίῳ τι χωρίον
τίνες σύμμαχοι τίνων συμμάχων τίσι συμμάχοις τίνας συμμάχους	τινές πόλεις τινῶν πόλεων τίσι πόλεσι τινάς πόλεις	τίνες ναοί τίνων ναῶν τίσι ναοῖς τίνας ναοὺς	τινές ἐλπίδες τινῶν ἐλπίδων τίσι ἐλπίσι τινάς ἐλπίδας	τινά χωρία τινῶν χωρίων τίσι χωρίοις τινά χωρία

Στον παρακάτω διάλογο ο Σωκράτης προσπαθεί να νουθετήσει τον μεγαλύτερο γιο του, ο οποίος είναι θυμωμένος με τη μητέρα του. Να συμπληρώσετε κατά περίπτωση τους τύπους της αόριστης ή της ερωτηματικής αντωνυμίας που ζητούνται και να αποδώσετε το περιεχόμενο του διαλόγου:

- Εἶπέ μοι, ὦ παῖ, οἶσθα **τίνες (ερωτ)** (ονομ. πληθ. αρσ.) ἄνθρωποι ἀχάριστοι καλοῦνται;
- Καὶ μάλα (= βεβαίως).
- Καταμεμάθηκας (= ἔχεις συνειδητοποιήσει) οὖν τοὺς **τι (ερωτ)** (αιτ. εν. ουδ.) ποιοῦντας τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσιν;
- Τοὺς εὖ παθόντας (= αὐτοὺς που ευεργετήθηκαν), ὅταν δυνάμενοι χάριν ἀποδοῦναι μὴ ἀποδῶσιν (= ἐνῶ μπορούν να ξεπληρώσουν τη χάρη, δεν το κάνουν), ἀχαρίστους καλοῦσιν.
- Οὐκοῦν, εἴ γ' οὕτως ἔχει τοῦτο, εἰλικρινῆς **τίς (αορ)** (ονομ. εν. θηλ.) ἂν εἴη ἀδικία ἢ ἀχαριστία; Οὐκοῦν ὅσῳ ἂν **τις (αορ)** (ονομ. εν. αρσ.) μείζω ἀγαθὰ παθὼν μὴ ἀποδιδῶ χάριν, τοσούτῳ ἀδικώτερος ἂν εἴη; **τίνας (ερωτ)** (αιτ. πληθ. αρσ.) οὖν, ἔφη, ὑπὸ **τίνων (ερωτ)** (γεν. πληθ. αρσ.) εὖροιμεν ἂν μείζω εὐηργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων;

Έχω τις
λύσεις!

Άσκηση 7, σελίδα 59

Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο της αναφορικής αντωνυμίας
ὅς, ἥ, ὃ στις παρακάτω προτάσεις:

α. Τὸ χωρίον, ὃ παρὰ τὸν ποταμὸν κεῖται, κατάφυτόν ἐστι.

β. Οὗτοι τῶν στρατηγῶν ἄριστοί εἰσιν, =οἷς (δοτ. πληθ. αρσ. = στους οποίους) οἱ στρατιῶται
μάλιστα πείθονται.

γ. Αἱ πόλεις, αἷ ἀτείχιστοί εἰσιν, ραδίως ἀλίσκονται (= κυριεύονται).

δ. Τῶν ποταμῶν τινες, οἷ πολὺν ῥόον (= δυνατό ρεύμα) ἔχουσιν, οὐ διαβατοί εἰσι.

ε. Τὰ δῶρα ταῦτα, ἃ μοι ἔδωκας, πολυτελῆ εἰσιν.

στ. Μέμνησαι τῶν λόγων, οὔς ἤκουσάς μου;

Άσκηση 8, σελίδα 59

Να συμπληρωθεῖ ο κατάλληλος τύπος των αντωνυμιῶν ὅσπερ και
ὅστις, ὥστε να συμφωνεῖ με τα ουσιαστικά:

πολίτην	ὄνπερ / ὄντινα
πόλεων	ὣνπερ / ὣντινων
γονεύς	ὅσπερ / ὅστις
ἰατροῖς	οἷσπερ / οἷστισι
ἄνθρωποι	οἷπερ / οἷτινες
δῶρον	ὅπερ / ὅ,τι

Να βρείτε σε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις η **αντωνυμία τίς** είναι ερωτηματική και ποιες **αόριστη**:

Εἴ τις ὑμῶν βούλεται ἄδειν, ἄδέτω

(=αν κάποιος από εσάς θέλει να τραγουδήσει, ας τραγουδήσει)

Τίνι ἂν ἀρέσκοι πόλις ἄνευ νόμων;

(=σε ποιον θα μπορούσε να αρέσει η πόλη χωρίς νόμους;)

Ὁ Βρασίδης εἶδεν ἐπὶ τινος ποταμοῦ ἄνδρας βάλλοντας.

Τί ἂν διαφέροιεν ἄνθρωποι ἀκρατεῖς θηρίου;

(= σε τι θα μπορούσαν να διαφέρου οι ακρατεῖς ἄνθρωποι από το θηρίο;

Ἐάν τις τὸν ἥλιον ἐγχειρῇ θεάσασθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται.

(αν κάποιος επιχειρήσει να δει τον ήλιο, χάνει τα μάτια του)

Μάθε τίνες εἰσίν.

Τί πράττωμεν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἵνα ἀμυνώμεθα τοὺς πολεμίους;

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
αρσ. και θηλ.	ουδέτ.	αρσ. και θηλ.	ουδέτ.
ον. τίς	τί	τίνες	τίνα
γεν. τίνος ή τοῦ	τίνος ή τοῦ	τίνων	τίνων
δοτ. τίνι ή τῷ	τίνι ή τῷ	τίσι(ν)	τίσι(ν)
αιτ. τίνα	τί	τίνας	τίνα

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
αρσ. και θηλ.	ουδέτ.	αρσ. και θηλ.	ουδέτ.
ον. τίς	τί	τινές	τινά ή ἅττα
γεν. τινός ή του	τινός ή του	τινῶν	τινῶν
δοτ. τινί ή τῷ	τινί ή τῷ	τισί(ν)	τισί(ν)
αιτ. τινά	τί	τινάς	τινά ή ἅττα

Κατερίνα Προκοπίου

Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο της αναφορικής αντωνυμίας ὅς, ἥ, ὃ στις παρακάτω προτάσεις:

- α. Τὸ χωρίον, _____ παρὰ τὸν ποταμὸν κεῖται, κατάφυτόν ἐστι.
- β. Οὗτοι τῶν στρατηγῶν ἄριστοί εἰσιν, _____ (δοτ. πληθ. αρσ. = στους οποίους) οἱ στρατιῶται μάλιστα πείθονται.
- γ. Αἱ πόλεις, _____ ἀτείχιστοί εἰσιν, ῥαδίως ἀλίσκονται (= κυριεύονται).
- δ. Τῶν ποταμῶν τινες, _____ πολὺν ῥόον (= δυνατό ρεύμα) ἔχουσιν, οὐ διαβατοί εἰσι.
- ε. Τὰ δῶρα ταῦτα, _____ μοι ἔδωκας, πολυτελῆ εἰσιν.
- στ. Μέμνησαι τῶν λόγων, _____ ἤκουσάς μου;

Να συμπληρωθούν τα κενά στις προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο της αντωνυμίας:

- Ἐπὶ _____ (τίς, αιτ. εν.) στρατεύετε, ὧ νέοι;
- _____ (τί) ζῶα τοῖς κόραξιν ἐπιβουλεύουσιν;
- Μὴ ἀκούετε _____ (τί, αιτ. εν.) λέγει.
- Σὺ μὴ θαύμαζε ἐφ' _____ (ὃ, δοτ. πληθ.) λέγομεν.
- _____ (τίς, δοτ. πληθ.) οἱ Μακεδόνες ἐπολέμησαν;
- Ἐνταῦθα ἦν κῆπος πλήρης ἀγρίων θηρίων _____ (ὃ, ονομ. πληθ.) ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἐφ' ἵππου.
- _____ (τίς, ονομ. πληθ.) οὕτω μαίνονται οἵτινες (ὅστις, ονομ. πληθ.) οὐ βούλονταί σοι φίλοι εἶναι;
- Μέμνησο τῆς εὐεργεσίας _____ (ἥ, γεν. εν.) σὺ ἔτυχες.
- Οὐ τιμῶμεν _____ (ὅστις, αιτ. εν.) ὑβρίζει τὴν πατρίδα.
- Φοβοῦ τοὺς θεοὺς _____ (ὅσπερ, ονομ. πληθ.) τιμωροῦσι τοὺς ἀδίκους.
- Κύριος ἀγαπᾷ _____ (ὅς, αιτ. εν.) παιδεύει.
- Ἦλθον ἐκ τῆς πόλεως πρέσβεις _____ (ὅστις, ονομ. πληθ.) ἔλεγον ταῦτα.
- Κλέαρχος ἔπραξε καὶ ἄλλα _____ (τὶ, αιτ. πληθ.) ἄτοπα.

Κατερίνα Προκοπίου

Υδατακτική Ενεργητικής Φωνής

Κατερίνα Προκοπίου



Υποτακτική

α. Γενικά για την υποτακτική

Η υποτακτική έγκλιση χρησιμοποιείται κυρίως στον **υποτεταγμένο** λόγο (δηλαδή σε **δευτερεύουσες** προτάσεις) και δείχνει **κάτι προσδοκώμενο**, δηλαδή κάτι που περιμένουμε να γίνει (π.χ. *Λέγω ταῦτα, ἵνα μάθῃτε*), ή **κάτι που επαναλαμβάνεται** συνεχώς στο παρόν και στο μέλλον (π.χ. Ἐπειδὴν ἡ *πονῶσιν* ἡ *γυμνάζωνται*, γάλακτι πάν τὸ σῶμα ἰδροῦσιν).

Υποτακτική συναντάται και σε κύριες προτάσεις και τότε μπορεί να δηλώνει:

- **προτροπή** (= εμπρός / ας...), π.χ. *Ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους* (= Ας βαδίσουμε εναντίον των εχθρών / ας επιτεθούμε), ή **απαγόρευση** (= μην...), π.χ. *Μὴ ἄλλως* (= διαφορετικά) *ποιήσης*.
- **απορία** (= άραγε να...), π.χ. *Εἴπω τὴν ἀλήθειαν*;

Υποτακτική έγκλιση διαθέτουν μόνο ο **ενεστώτας**, ο **αόριστος** και ο **παρακείμενος**.

Η υποτακτική στις καταλήξεις παρουσιάζει **-η-, -η- και -ω-** εκεί όπου η οριστική έγκλιση εμφανίζει -ε-, -ει- και -ο- αντίστοιχα, π.χ. λύωμεν (λύομεν στην οριστική), λύητε (λύετε στην οριστική).

Παίρνει άρνηση **μή**, π.χ. *Λέγω ταῦτα, ἵνα μὴ ἀδικηθῇς*.

Κατερίνα Προκοπίου

Ὅριστική		Υποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική
Ἐνεστώς	Παρατατικός			
εἰ-μί εἶ ἐσ-τί(ν) ἐσ-μὲν ἐσ-τέ εἰ-σὶ(ν) ἐσ-τὸν ἐσ-τὸν	ἦν ἢ ἦν ἦ-σθα ἦν ἦ-μεν ἦ-τε (ἦσ-τε) ἦ-σαν ἦσ-τον ἦσ-την	ὦ ἦς ἦ ὦ-μεν ἦ-τε ὦ-σι(ν) ἦ-τον ἦ-τον	εἴη-ν εἴη-ς εἴη εἴη-μεν ἢ εἶ-μεν εἴη-τε ἢ εἶ-τε εἴη-σαν ἢ εἶ-εν εἴη-τον ἢ εἶτον εἰή-την ἢ εἶ-την	ἴσ-θι ἔσ-τω ἔσ-τε ἔσ-των, ὄντων (ἢ ἔσ-τωσαν) ἔσ-τον ἔσ-των

Ἀπαρέμφ.: εἶναι. Μετοχή: ὢν (ὄντ-ος), οὔσα (οὔσης), ὄν (ὄντ-ος)

Μέλλων	Ὅριστική:	ἔσομαι, ἔσῃ (ἢ ἔσει), ἔσται-ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται
	Εὐκτική:	ἔσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο - ἔσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσoinτο
	Ἀπαρέμφατον:	ἔσεσθαι
	Μετοχή:	ἔσόμενος, ἔσομένη, ἔσόμενον.

Κατερίνα Προκοπίου

Ἑνεστώς Παρατιχός	λῡ'-ω λύ-εις λύ-ει λύ-ομεν λύ-ετε λύ-ουσι(ν)	ἔ-λῡ-ον ἔ-λυ-ες ἔ-λυ-ε(ν) ἐ-λύ-ομεν ἐ-λύ-ετε ἔ-λυ-ον	(ἵνα) λύω λύ-ῃς λύ-ῃ λύ-ωμεν λύ-ητε λύ-ωσι(ν)
Μέλλων	λῡ'-σω λύ-σεις λύ-σει λύ-σομεν λύ-σουσι(ν)		
Ἀόριστος ᾱ'		ἔ-λῡ-σα ἔ-λυ-σας ἔ-λυ-σε(ν) ἔ-λύ-σαμεν ἐ-λύ-σατε ἔ-λυ-σαν	(ἵνα) λύ-σω λύ-σῃς λύ-σῃ λύ-σωμεν λύ-σητε λύ-σωσι(ν)
Παρακείμενος Ὑπερσυντέλικος	λέ-λῡ-κα λέ-λυ-κας λέ-λυ-κε(ν) λε-λύ-καμεν λε-λύ-κατε λε-λύ-κασι(ν)	ἐ-λελῡ-ῆκιν ¹ ἐ-λε-λύ-κεις ἐ-λε-λύ-κει ἐ-λε-λύ-κεμεν ² ἐ-λε-λύ-κετε ἐ-λε-λύ-κεσαν	(ἵνα) λελύκω λελύκῃς λελύκῃ κλπ. καὶ (συνηθέστερον) λελυκῶς ᾧ, ῃς, ῆ λελυκότες ᾧμεν, ῆτε, ᾧσι(ν)
Τετέλ. Μέλλων	λελυκῶς ἔσομαι, ἔσει, ἔσται λελυκότες ἐσόμεθα, ἐσεσθαι, ἔσονται		

Κατερίνα Προκαϊδίου

Οδοντοκόληκτα
τ, θ, δ, γ

Το ρήμα πείθω στην ενεργητική φωνή					
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο
ενεστώτας	πείθω	πείθω	πείθοιμι	πείθε	πείθειν
παρατατικός	ἔπειθον	-	-	-	-
μέλλοντας	πείσω	-	πείσοιμι	-	πείσειν
αόριστος	ἔπεισα	πείσω	πείσαιμι	πείσον	πείσαι
αόριστος β	ἔπιθον	πίθω	πίθοιμι	πίθε	πιθεῖν
παρακείμενος	πέπεικα	πεπείκως ᾶ	πεπείκως εἶην	πεπείκως ἴσθι	πεπείκέναι
υπερσυντέλικος	ἔπεπείκειν	-	-	-	-

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ πείθω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔπεισα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟ πέπεικα
πείθω	πει.....	πεπει.....
πειθ.....	πει.....	πεπει.....
πειθ.....	πει.....	πεπει.....
πειθ.....	πει.....	πεπει.....
πειθ.....	πει.....	πεπει.....
πειθ.....	πει.....	πεπει.....

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ἐρίζω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἦρισα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ ἦρικα
ἐρίζω		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Κατερίνα Πρακαϊάου

Χειλικόληκτα
ω, β, φ, ωτ

Το ρήμα γράφω στην ενεργητική φωνή					
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφα
ενεστώτας	γράφω	γράφω	γράφοιμι	γράφε	γράφειν
παρατατικός	έγραφον	-	-	-	-
μέλλοντας	γράψω	-	γράψοιμι	-	γράψειν
αόριστος	έγραψα	γράψω	γράψαιμι	γράψον	γράψαι
παρακείμενος	γέγραφα	γεγραφώς ὦ	γεγραφώς εἶην	γεγραφώς ἴσθι	γεγραφέναι
υπερσυντέλικος	γεγραφώς ἦ/γεγραφώς ἦν/έγεγράφειν	-	-	-	-

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ γράφω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ έγραψα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ γέγραφα
γραφ.....	γράψω	γεγραφώς ὦ
γραφ.....	γραφ.....	γεγραφώς.....
γραφ.....	γραφ.....	γεγραφώς.....
γραφ.....	γραφ.....	γεγραφότες.....
γραφ.....	γραφ.....	γεγραφότες.....
γραφ.....	γραφ.....	γεγραφότες.....

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ βλάπτω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ έβλαψα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ βέβλαφα
βλάπτ.....	βλάψω	βεβλαφώς ὦ
βλαπτ.....	βλαψ.....	βεβλαφώς.....
βλαπτ.....	βλαψ.....	βεβλαφώς.....
βλαπτ.....	βλαψ.....	βεβλαφότες.....
βλαπτ.....	βλαψ.....	βεβλαφότες.....
βλαπτ.....	βλαψ.....	βεβλαφότες.....

Κατερίνα Πρακουδίου

Θυρανοκόληκτα
κ, γ, χ, ττ (66)

Το ρήμα **πράττω** στην ενεργητική φωνή

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο
ενεστώτας	πράσσω/πράττω	πράσσω/πράττω	πράσσοιμι/πράττομι	πράσσε/πράττε	πράσσειν/πράττειν
παρατατικός	ἔπρασσον/ἔπραττον	-	-	-	-
μέλλοντας	πράξω	-	πράξοιμι	-	πράξειν
αόριστος	ἔπραξα	πράξω	πράξαιμι	πράξον	πράξαι
παρακείμενος	πέπραχα	πεπραχώς ὦ	πεπραχώς εἶην	πεπραχώς ἴσθι	πεπραχέναι
παρακείμενος β	πέπραγα	πεπραγώς ὦ	πεπραγώς εἶην	πεπραγώς ἴσθι	πεπραγέναι
υπερσυντέλικος	ἔπεπράχην	-	-	-	-
υπερσυντέλικος β	ἔπεπράγην	-	-	-	-

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ πράττω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔπραξα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ πέπραχα
πράττω	πρά.....	πεπραχώς
πραττ.....	πρα.....	πεπραχώς
πραττ.....	πρα.....	πεπραχώς
πραττ.....	πρα.....	πεπραχώς
πραττ.....	πρα.....	πεπραχώς
πραττ.....	πρα.....	πεπραχώς

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ διδώκω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔδιδωξα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ δεδίδωχα
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....
διδώκ.....	διω.....	δεδιδω.....

Κατερίνα Προκοπίου

Άσκηση 4, σελίδα 37

Να γράψετε τα ρήματα στο γ' πληθυντικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου και της ίδιας έγκλισης: κελεύσης, τοξεύητε, παύσωμεν

ΑΡΧ.ΧΡΟΝΟΙ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
κελεύω έκελευον κελεύσω έκέλευσα κεκέλευκα έκεκελεύκειν	κελεύω _____ _____ κελεύσω κεκελευκώς ῶ _____		κελεύσω <u>κελεύσης</u> κελεύση κελεύσωμεν κελεύσητε κελεύ.....
τοξεύω έτόξευον τοξεύσω έτόξευσα τετόξευκα έτετοξεύκειν	τοξεύω _____ _____ τοξεύσω τετοξευκώς ῶ _____	τοξεύω τοξεύης τοξεύη τοξεύωμεν <u>τοξεύητε</u> τοξεύ.....	
παύω ἔπαυον παύσω ἔπαυσα πέπαυκα έπεπαύκειν	παύω _____ _____ παύσω πεπαυκώς ῶ _____		παύσω παύσης παύση <u>παύσωμεν</u> παύσητε παύ.....

Άσκηση 5, σελίδα 37

Να συμπληρώσετε τη σωστή κατάληξη υποτακτικής στις παρακάτω φράσεις: ὑμεῖς λύσ....., ἡμεῖς πράξ....., οὗτοι λέγ, ὑμεῖς ἀποβλέψ, οὗτοι πιστεύ.....

Άσκηση 6, σελίδα 37

Να μεταφέρετε τους ρηματικούς τύπους στον αόριστο διατηρώντας ίδια την έγκλιση, τον αριθμό και το πρόσωπο:

Ὅστις μή πιστεύη
ἡμεῖς βλάπτωμεν
οὗτοι ἰκετεύωσιν
σύ ἐρμηνεύης
ἡμεῖς κελεύωμεν
ὑμεῖς θεραπεύητε

Κατερίνα Προκαϊδίου

Άσκηση 7, σελίδα 37

Να τοποθετήσετε τα ρήματα στο κατάλληλο πρόσωπο της υποτακτικής του χρόνου που ζητείται:

- α. Λόγισαι (= υπολόγισε) ὅποσα μοι ὀφείλεις, ἵνα μή περὶ αὐτῶν (ἐρίζω, ενεστ.).
β. Ἐὰν ἡμεῖς(φονεύω, αόρ.) αὐτόν, ἄδικοι ἐσόμεθα.
γ. Ἐὰν ὑμεῖς(λύω, αόρ.) τὰς σπονδάς, ἐπίορκοι ἔσεσθε.
δ. Ἦν τις(παραβαίνω, ενεστ.) τι τούτων, ζημίαν ἐπέθεσαν (= επιβάλλουν τιμωρία).
ε. Ἐάν τις εἰς τὸ κάτοπτρονποβλέπω, αόρ.), πάσας τὰς πόλεις ὀρᾷ.
στ. Ἐνεκα χρημάτων μηδένα θεῶν ὁμόσης (= για χρήματα σε κανέναν θεό μην ορκιστεῖς), μηδ' ἂν (μέλλω, ενεστ.) εὐορκεῖν (= να τηρήσεις τον ὅρκο σου).

Έχω τις λύσεις!



Άσκηση 4, σελίδα 37

Να γράψετε τα ρήματα στο γ' πληθυντικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου και της ίδιας έγκλισης: κελεύσης, τοξεύητε, παύσωμεν

ΑΡΧ.ΧΡΟΝΟΙ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
κελεύω έκελευον κελεύσω έκέλευσα κεκέλευκα έκεκελεύειν	κελεύω _____ _____ κελεύσω κεκελευκώς ὦ _____		κελεύσω <u>κελεύσης</u> κελεύση κελεύσωμεν κελεύσητε <u>κελεύσωσι</u>
τοξεύω έτόξευον τοξεύσω έτόξευσα τετόξευκα έτετοξεύειν	τοξεύω _____ _____ τοξεύσω τετοξευκώς ὦ _____	τοξεύω τοξεύης τοξεύη τοξεύωμεν <u>τοξεύητε</u> <u>τοξεύωσι</u>	
παύω ἔπαυον παύσω ἔπαυσα πέπαυκα έπεπαύειν	παύω _____ _____ παύσω πεπαυκώς ὦ _____		παύσω παύσης παύση <u>παύσωμεν</u> παύσητε <u>παύσωσι</u>

Άσκηση 5, σελίδα 37

Να συμπληρώσετε τη σωστή κατάληξη υποτακτικής στις παρακάτω φράσεις: ὑμεῖς λύσ ητε, ἡμεῖς πράξωμεν, οὔτοι λέγ ωσι, ὑμεῖς ἀποβλέψωμεν, οὔτοι πιστεύωσι

Άσκηση 6, σελίδα 37

Να μεταφέρετε τους ρηματικούς τύπους στον αόριστο διατηρώντας ίδια την έγκλιση, τον αριθμό και το πρόσωπο:
"Οστις μή πιστεύη πιστεύση
ἡμεῖς βλάπτωμεν βλάψωμεν,
οὔτοι ἰκετεύωσιν ἰκετεύωσιν,
σύ ἔρμηνεύης ἐρμηνεύσης,
ἡμεῖς κελεύωμεν κελεύσωμεν
ὑμεῖς θεραπεύητε θεραπεύσητε

Κατερίνα Προκαϊδίου

Άσκηση 7, σελίδα 37

Να τοποθετήσετε τα ρήματα στο κατάλληλο πρόσωπο της υποτακτικής του χρόνου που ζητείται:

α. Λόγισαι (= υπολόγισε) ὅποσα μοι ὀφείλεις, ἵνα μή περὶ αὐτῶν ἐρίζωμεν (ἐρίζω, ενεστ.).

β. Ἐάν ἡμεῖς φονεύσωμεν (φονεύω, αόρ.) αὐτόν, ἄδικοι ἐσόμεθα.

γ. Ἐάν ὑμεῖς λύσητε (λύω, αόρ.) τὰς σπονδάς, ἐπίορκοι ἔσεσθε.

δ. Ἦν τις παραβαίνειν (παραβαίνω, ενεστ.) τι τούτων, ζημίαν ἐπέθεσαν (= επιβάλλουν τιμωρία).

ε. Ἐάν τις εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ (ἀποβλέπω, αόρ.), πάσας τὰς πόλεις ὀρᾷ.

στ. Ἐνεκα χρημάτων μηδένα θεῶν ὁμόσης (= για χρήματα σε κανέναν θεό μην ορκιστεῖς), μηδ' ἂν μέλλῃς (μέλλω, ενεστ.) εὐορκεῖν (= να τηρήσεις τον ὅρκο σου).

Να συμπληρώσεις τον κατάλληλο τύπο της υποτακτικής:

- “Όταν τούς άγρους οὔτοι πολύν καρπόν φέρουσι
(θεραπεύω, υποτ ενεστ α΄ πληθ)
- “Η πόλις ήμῶν ένδοξός έστι, εάν τους νόμους (φυλάττω, υποτ ενεστ γ΄ ενικό)
- “Όταν έτοιμοι.....δύνασθε πορεύεσθαι (είμί, υποτ ενεστ β΄ πληθ)
- “Εάν πιστοίτοῖς θεοῖς, μακάριοί έστε. (είμί, υποτακτ ενεστ β΄ πληθ)
- “Όταν τοῖς πολίταις πονηράν παιδείανεἰκός έστιν αὐτούς κακούς γίγνεσθαι
(παρέχω, υποτ ενεστ α΄ πρόσωπο πληθ)

Βάζω το ρήμα στην υποτακτική ενεστώτα / αορίστου:

1. Άν κατά τούς νόμους\.....άνδρες δίκαιοι έσεσθε
(δικάζω, β΄ πληθ)
2. Εάν/.....δυνήσει (θέλω, β΄ ενικό)
3. “Υμεῖς εάν τι τοιοῦτον/....., μη
(τεχνάζω, γ΄ ενικό) (έπιτρέπω, β΄ πληθ αορ)
4. Τοῦτον κελεύω γενέσθαι δικαστήν, ἵνα μή παρ’ ὑμῖν/.....
(κινδυνεύω, γ΄ ενικό)
5. Οὐκ άξίως τῆς πόλεως ποιήσετε, εάν/.....Άγησίλαον.
(δέχομαι, β΄ πληθ)
6. Εάν τις/.....τήν Άθήνησιν δημοκρατίαν, πολέμιος έστω Άθηναίων.
(καταλύω, γ΄ ενικό)
7. Εάν τις/.....καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος έστω.
(άποβλέπω) (άρχω, γ΄ ενικό)
8. Εάν τις είς το κάτοπτρον...../....., πάσας πόλεις όρᾷ.
(άποβλέπω, γ΄ ενικό)

Κατερίνα Προκοπίου

Ευκτακή Ενεργητικής Φωνής

Κατερίνα Προκοπίου



Ευκτική ΕΦ

Η ευκτική του ενεστώτα και του μέλλοντα έχει ως χαρακτηριστικό γνώρισμα τη δίφθογγο **-οι-**.

Ο μέλλοντας έχει τις ίδιες καταλήξεις με τον ενεστώτα με την προσθήκη του χαρακτηριστικού **-σ-** πριν από αυτές.

Ο αόριστος διαφοροποιείται από τον μέλλοντα ως προς τη χαρακτηριστική δίφθογγο, που είναι **-αι-** αντί για **-οι-**.

Κατερίνα Προκοπίου

β. Σημασίες και χρήσεις της ευκτικής

Σε **κύριες προτάσεις** η ευκτική μπορεί να εκφράζει:

- **ευχή** (ευχετική ευκτική). Μεταφράζεται: «μακάρι να...». Συνήθως προηγούνται τα μόρια *εἴθε, ὥς, εἰ γάρ* για έμφαση.
π.χ. *Εἴθε σὺ φίλος ἡμῖν γένοιο.* (= Μακάρι να γινόσουν φίλος μας!)
- το **δυνατό** στο παρόν ή στο μέλλον (δυνητική ευκτική). Συνοδεύεται από το δυνητικό *ἄν* και μεταφράζεται: «θα ήταν δυνατόν να...», «θα μπορούσα να...».
π.χ. *Ἔχοις ἄν με διδάξαι τί ἐστὶ νόμος;* (= Θα ήταν δυνατόν / Θα μπορούσες να με διδάξεις τι είναι νόμος;)
Πολλὰς ἄν εὖροις μηχανάς. (= Θα ήταν δυνατόν / Θα μπορούσες να βρεις πολλά τεχνάσματα.)

Σε **δευτερεύουσες προτάσεις** η ευκτική μπορεί να είναι:

- ευκτική του **πλάγιου λόγου**, η οποία συνήθως αντικαθιστά άλλες εγκλίσεις, όταν στον πλάγιο λόγο η δευτερεύουσα πρόταση εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου.
π.χ. *Εγίγνωσκε ὅτι σὺ λέγοις τάληθῃ.*
- **επαναληπτική** ευκτική, που δηλώνει επανάληψη και μεταφράζεται: «κάθε φορά που... » (κυρίως σε υποθετικές, χρονικές και αναφορικές προτάσεις).
π.χ. *Τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.* (= Όποτε / Κάθε φορά που έπιαναν κάποιον από τους εχθρούς, τον εκτελούσαν.)
- **δυνητική** ευκτική, που εκφράζει, όπως και στις κύριες προτάσεις, το δυνατό στο παρόν ή στο μέλλον.
π.χ. *Νῆες ὑμῖν πάρεισιν, ὥστε ἐξαίφνης ἄν ἐπιπέσοιτε.* (= Έχετε πλοία, και θα ήταν δυνατόν / θα μπορούσατε αιφνιδιαστικά να κάνετε επίθεση.)

Ὅριστική		Υποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική
Ἐνεστώς	Παρατατικός			
εἰ-μί εἶ ἔσ-τι(ν) ἔσ-μ.ἐν ἔσ-τε εἰ-σί(ν) ἔσ-τὸν ἔσ-τὸν	ἦν ἦ ἦν ἦ-σθα ἦν ἦ-μεν ἦ-τε (ἦσ-τε) ἦ-σαν ἦσ-τον ἦσ-την	ὦ ἦς ἦ ὦ-μεν ἦ-τε ὦ-σι(ν) ἦ-τον ἦ-τον	εἶη-ν εἶη-ς εἶη εἶη-μεν ἦ εἶ-μεν εἶη-τε ἦ εἶ-τε εἶη-σαν ἦ εἶ-εν εἶη-τον ἦ εἶτον εἰή-την ἦ εἶ-την	ἴσ-θι ἔσ-τω ἔσ-τε ἔσ-των, ὄντων (ἦ ἔσ-τωσαν) ἔσ-τον ἔσ-των

Ἀπαρέμφ.: εἶναι. Μετοχή: ὦν (ὄντ-ος), οὔσα (οὔσης), ὄν (ὄντ-ος)

Μέλλων	Ὅριστική:	ἔσομαι, ἔση (ἦ ἔσει), ἔσται-ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται
	Εὐκτική:	ἔσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο - ἔσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται
Ἀπαρέμφατον:		ἔσεσθαι
Μετοχή:		ἔσόμενος, ἔσομένη, ἔσμενον.

Κατερίνα Πρακαυίαν

Οριστική

Υποτακτική

Εὐχτική

Προστακτική

Μετοχή
Ἀπαρήμεφατον

Ἑνεστώς Παρατητικός	λύ-ω	ἔ-λυ-ον	(ἵνα) λύω
	λύ-εις	ἔ-λυ-ες	λύ-ῃς
	λύ-ει	ἔ-λυ-ε(ν)	λύ-ῃ
	λύ-ομεν	ἔ-λύ-ομεν	λύ-ωμεν
	λύ-ετε	ἔ-λύ-ετε	λύ-ητε
	λύ-ουσι(ν)	ἔ-λυ-ον	λύ-ωσι(ν)

Μέλλων	λύ-σω		
	λύ-σεις		
	λύ-σει		
	λύ-σομεν		
	λύ-σουσι(ν)		

Ἀόριστος ᾰ'		ἔ-λυ-σα	(ἵνα) λύ-σω
		ἔ-λυ-σας	λύ-σῃς
		ἔ-λυ-σε(ν)	λύ-σῃ
		ἔ-λύ-σαμεν	λύ-σωμεν
		ἔ-λύ-σατε	λύ-σητε
		ἔ-λυ-σαν	λύ-σωσι(ν)

Παρακειμένος ὑπερσυντέλικος	λέ-λυ-κα	ἔ-λε-λυ-έκειν'	(ἵνα) λελύκω
	λέ-λυ-κας	ἔ-λε-λύ-κεις	λελύκῃς
	λέ-λυ-κε(ν)	ἔ-λε-λύ-κει	λελύκῃ κλπ.
	λε-λύ-καμεν	ἔ-λε-λύ-κεμεν'	καί (συνηθέστερον)
	λε-λύ-κατε	ἔ-λε-λύ-κετε	λελυκώς ὦ, ἦς, ἦρ
	λε-λύ-κασι(ν)	ἔ-λε-λύ-κεσαν	λελυκότες ὦμεν, ἦτε, ῶσι(ν)

Τετέλ. Μέλλων	λελυκώς ἔσομαι, ἔσει, ἔσται λελυκότες ἐσόμεθα, ἐσεσθαι, ἐσονται
------------------	--

(εἴθε) λύ-σομαι λύ-οις λύ-οι λύ-οιμεν λύ-οιτε λύ-οιεν
--

- λυ-έτω - λύ-ετε λυ-όντων ἢ λυ-έτωσαν

λύ-ειν
λύ-ων (λύ-οντος) λύ-ουσα (λυούσης) λυ-ον (λύ-οντος)

(ὅτι) λύ-σομαι λύ-οις λύ-οι λύ-οιμεν λύ-οιτε λύ-οιεν

--

λύ-σειν
λύ-σων (λύ-σοντος) λύ-σουσα (λυσούσης) λυ-σον (λύ-σοντος)

(εἴθε) λύ-σαιμι λύ-σαις ἢ λύ-σειας λύ-σαι ἢ λύ-σειε(ν) λύ-σαιμεν λύ-σαιτε λύ-σαιεν ἢ λύ-σειαν
--

- λυ-σον λυ-σάτω - λύ-σατε λυ-σάντων ἢ λυ-σάτωσαν

λυ-σαι
λύ-σας (λύ-σαντος) λύ-σασα (λυσάσης) λυ-σαν (λύ-σαντος)

(εἴθε) λε-λύ-κοιμι λελύκοις λελύκοι κτλ. καί (συνηθέστερον) λελυκώς εἶην, εἶης, εἶη λελυκότες εἶμεν ἢ εἶμεν, εἶητε ἢ εἶτε, εἶησαν ἢ εἶεν
--

- λελυκώς ἔσθι ἔστω λελυκότες ἔστε ἔστων
--

λελυκέναι
λελυ-κώς (λελυ-κότης) λελυ-κυῖα(λελυ-κυίας) λελυκός (λελυκότης)

Κατερίνα Προκοπίου

Οδοντοκόληκτα
τ, θ, δ, γ

Το ρήμα πείθω στην ενεργητική φωνή					
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο
ενεστώτας	πείθω	πείθω	πείθοιμι	πείθε	πείθειν
παρατατικός	ἔπειθον	-	-	-	-
μέλλοντας	πείσω	-	πείσοιμι	-	πείσειν
αόριστος	ἔπεισα	πείσω	πείσαιμι	πείσον	πείσαι
αόριστος β	ἔπιθον	πίθω	πίθοιμι	πίθε	πιθεῖν
παρακείμενος	πέπεικα	πεπεικώς ὦ	πεπεικώς εἶην	πεπικώς ἴσθι	πεπικέναι
υπερσυντέλικος	ἐπεπεΐκειν	-	-	-	-

ΕΥΚΤΙΚΗ			
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ πείθ ω	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ πεί σω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔπει σα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ πέπει κα
πείθοιμι	πείσοιμι	πείσαιμι	πεπεικώς εἶην
πειθ.....	πει.....	πει.....	πεπεικώς
πειθ.....	πει.....	πει.....	πεπεικώς
πειθ.....	πει.....	πει.....	πεπεικότες.....
πειθ.....	πει.....	πει.....	πεπεικότες.....
πειθ.....	πει.....	πει.....	πεπεικότες.....

Κατερίνα Προκοπίου

Θυρανοκόληκτα
κ, γ, χ, ττ (66)

Το ρήμα πράττω στην ενεργητική φωνή					
	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο
Ενεστώτας	πράσσω/πράττω	πράσσω/πράττω	πράσσοιμι/πράττοιμι	πράττε/πράττε	πράσσειν/πράττειν
Παρατατικός	ἔπρασον/ἔπραττον	-	-	-	-
Μέλλοντας	πράξω	-	πράξοιμι	-	πράξειν
Αόριστος	ἔπραξα	πράξω	πράξαιμι	πράξον	πράξαι
Παρακείμενος	πέπραχα	πεπραχώς ᾶ	πεπραχώς εἶην	πεπραχώς ἴσθι	πεπραχέναι
Παρακείμενος β	πέπραγα	πεπραγώς ᾶ	πεπραγώς εἶην	πεπραγώς ἴσθι	πεπραγέναι
Υπερσυντέλικος	ἔπεπράχην	-	-	-	-
Υπερσυντέλικος β	ἔπεπράγειν	-	-	-	-

ΕΥΚΤΙΚΗ			
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ διώκω	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ διώξω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔδιώξα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ δεδιώχα
διώκοιμι	διώξοιμι	διώξαιμι	Δεδιωχώς εἶην
διωκ.....	διω.....	διω.....	δεδιωχώς
διωκ.....	διω.....	διω.....	δρδιωχώς
διωκ.....	διω.....	διω.....	δρδιωχότες.....
διωκ.....	διω.....	διω.....	δρδιωχότες.....
διωκ.....	διω.....	διω.....	δρδιωχότες.....

Κατερίνα Προκοπίου

Χειλικόληκτα
ω, β, ϕ, ιψ

Το ρήμα **γράφω** στην ενεργητική φωνή

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο
ενεστώτας	γράφω	γράφω	γράφοιμι	γράφε	γράφειν
παρατατικός	ἔγραφον	-	-	-	-
μέλλοντας	γράψω	-	γράψοιμι	-	γράψειν
αόριστος	ἔγραψα	γράψω	γράψαιμι	γράψον	γράψαι
παρακείμενος	γέγραφα	γεγραφώς ᾔ	γεγραφώς εἶην	γεγραφώς ἴσθι	γεγραφέναι
υπερσυντέλικος	γεγραφώς ἦ/γεγραφώς ἦν/ἔγεγράφειν	-	-	-	-

ΕΥΚΤΙΚΗ			
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ γράφω	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ γράψω	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ἔγραψα	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ γέγραφα
γράφοιμι	γράψοιμι	γράψαιμι	γεγραφώς εἶην
γραφ.....	γρα.....	γρα.....	γεγραφώς
γραφ.....	γρα.....	γρα.....	γεγραφώς
γραφ.....	γρα.....	γρα.....	γεγραφότες.....
γραφ.....	γρα.....	γρα.....	γεγραφότες.....
γραφ.....	γρα.....	γρα.....	γεγραφότες.....

Κατερίνα Πρακαϊδίου

▷ 5. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με ένα από τα τρία ρ. στον κατάλληλο τύπο:

Σε ευκτική:

- α) ... ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἐπὶ πᾶν ἔργον. (ἄγω, δέχομαι, **μανθάνω**)
β) Ὁ θεὸς αἰεὶ σε ... καὶ εὐδαιμονίαν σοι (διαφυλάττω, εἰμί, ἔχω – ἄγω, δέχομαι, **παρέχω**)
γ) Εἰθε οἱ θεοὶ εὐμενεῖς ἡμῖν (ἐθέλω, **εἰμί**, **φέρω**)
δ) ... σὺν ἐμοί, ὦ φίλοι. (λέγω, οἶομαι, **στρατεύομαι**).

Στις παρακάτω προτάσεις να αντικαταστήσεις τους τύπους του ρ. γίγνομαι με τους αντίστοιχους γραμματικούς τύπους του ρ. εἰμί.

Εἰθε σὺ φίλος ἡμῖν γίγνοιο.

Ἐλεγον δι ταῦτα γίγνοιτο Ἀθήνησιν.

Γιγνοίμην τοῦ πατρὸς εὐτυχέστερος.

Να μετατρέψετε τις παρακάτω ευκτικές ενεστώτα σε ευκτικές αορίστου στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο πρόσωπο:

οὗτος λατρεύει _____, οὗτοι ἱκετεύειν _____, σὺ ἐρμηνεύεις _____, ἡμεῖς τάττοιμεν _____, ὑμεῖς θεραπεύετε _____.

Να γράψετε την **ευκτική ενεστώτα** με βάση τις αντωνυμίες:

ἡμεῖς (εἰμί)	σὺ (φυλάττομαι)	ὕμεῖς (εἰμί)
οὗτος (αἰσχύνομαι)	οὗτοι (πείθομαι)	σύ (μανθάνω)
ὕμεῖς (σφύζομαι)	ἡμεῖς (οἶομαι)	οὗτος (στέργω)

Να βρείτε το ρήμα των προτάσεων και να γράψετε στην παρένθεση τους τύπους ευκτικής του ίδιου χρόνου και αριθμού:

α. Σωκράτης δὲ διαίτη τὴν ψυχὴν ἐπαίδευσεν (_____).

β. Ἀγησίλαος βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμισεν, τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν (_____).

γ. Ὁ πατήρ ἡμῖν πράττειν τὰ δέοντα συνεβούλευσεν (_____).

Κατερίνα Πρακογιάννη

5. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με ένα από τα τρία ρ. στον κατάλληλο τύπο:

Σε ευκτική:

- α) ... ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἐπὶ πᾶν ἔργον. (ἄγω, δέχομαι, **μανθάνω**)
β) Ὁ θεὸς αἰεὶ σε ... καὶ εὐδαιμονίαν σοι (διαφυλάττω, εἰμί, ἔχω — ἄγω, δέχομαι, **παρέχω**)
γ) Εἰθε οἱ θεοὶ εὐμενεῖς ἡμῖν (ἐθέλω, **εἰμί**, **φέρω**)
δ) ... σὺν ἐμοί, ὦ φίλοι. (λέγω, οἶομαι, **στρατεύομαι**).

Στις παρακάτω προτάσεις να αντικαταστήσεις τους τύπους του ρ. **γίγνομαι** με τους αντίστοιχους γραμματικούς τύπους του ρ. **εἰμί**.

Εἰθε σὺ φίλος ἡμῖν γίγνοιο.

Ἐλεγον δι ταῦτα γίγνοιτο Ἀθήνησιν.

Γιγνοίμην τοῦ πατρὸς εὐτυχέστερος.

Να μετατρέψετε τις παρακάτω ευκτικές ενεστώτα σε ευκτικές αορίστου στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο πρόσωπο:
οὗτος λατρεύει _____, οὗτοι ἱκετεύουσιν _____, σὺ ἐρμηνεύεις _____, ἡμεῖς τάττοιμεν _____,
ὁμεῖς θεραπεύετε _____.

Να γράψετε την **ευκτική ενεστώτα** με βάση τις αντωνυμίες:

ἡμεῖς (εἰμί)	σὺ (φυλάττομαι)	ὁμεῖς (εἰμί)
οὗτος (αἰσχύνομαι)	οὗτοι (πείθομαι)	σύ (μανθάνω)
ὁμεῖς (σώζομαι)	ἡμεῖς (οἶομαι)	οὗτος (στέργω)

Να βρείτε το ρήμα των προτάσεων και να γράψετε στην παρένθεση τους τύπους ευκτικής του ίδιου χρόνου και αριθμού:

α. Σωκράτης δὲ διαίτη τὴν ψυχὴν ἐπαίδευσε (_____).

β. Ἀγησίλαος βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμισε, τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν (_____).

γ. Ὁ πατὴρ ἡμῖν πράττειν τὰ δέοντα συνεβούλευσεν (_____).

Κατερίνα Προκοπίου

Προβλεπτική Ενεργητικής φωνής



Κατερίνα Προκαϊάου

Η Προστακτική είναι η έγκλιση που δηλώνει:

1. **προσταγή** π.χ. Ἄπτε, ὦ παῖ, λύχνον (= ἀναβε, παιδί, το λύχνο).
2. **απαγόρευση** π.χ. Ταῦτα μή ἑρώτα (= να μη ρωτάς αυτά).
3. **προτροπή** π.χ. Ἐμοί πείθου (= να υπακούς σ' εμένα).
4. **αποτροπή** π.χ. Μή κακοῖς ὀμίλει (= να μη συναναστρέφεις με κακούς).
5. **παραίνεση** π.χ. Ἡ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγὴν ἔχε (= ἡ λέγε κάτι καλύτερο ἀπὸ τη σιωπὴ ἢ σιώπα).
6. **Συγκατάθεση ἢ παραχώρηση**: Ταῦτα οὕτως ἔχέτω (=αυτὰ ας εἶναι ἔτσι)
7. **Ευχὴ ἢ κατάρα**: Ὑγίαινε. Ἑρρέτω (=ας πᾶει στο διάβολο).

- Παίρνει ἄρνηση **μή**.
- Πολλές φορές συνοδεύεται ἀπὸ τα προτρεπτικά: **ἴθι, ἄγε, φέρε**, τα οποία δεν λογίζονται ως ρήματα και μεταφράζονται: εμπρός.

Κατερίνα Προκαϊδίου

Ὅριστική		Υποτακτική	Εὐκτική	Προστακτική
Ενεστώς	Παρατατικός			
ει-μί εἶ ἐσ-τί(ν) ἐσ-μὲν ἐσ-τέ εἰ-σὶ(ν) ἐσ-τὸν ἐσ-τὸν	ἦν ἢ ᾗν ἦ-σθα ἦν ἦ-μεν ἦ-τε (ἦσ-τε) ἦ-σαν ἦσ-τον ἦσ-την	ᾧ ἦς ἦ ᾧ-μεν ἦ-τε ᾧ-σι(ν) ἦ-τον ἦ-τον	εἴη-ν εἴη-ς εἴη εἴη-μεν ἢ εἰ-μεν εἴη-τε ἢ εἰ-τε εἴη-σαν ἢ εἰ-εν εἴη-τον ἢ εἰ-τον εἰή-την ἢ εἰ-την	ἴσ-θι ἔσ-τω ἔσ-τε ἔσ-των, ὄντων (ἢ ἔσ-τωσαν) ἔσ-τον ἔσ-των

Απαρέμφ.: εἶναι. Μετοχή: ὦν (ὄντ-ος), οὔσα (οὔσης), ὄν (ὄντ-ος)

Μέλλων	Ὅριστική:	ἔσομαι, ἔσῃ (ἢ ἔσει), ἔσται-ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται
	Εὐκτική:	ἔσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο - ἔσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσoinτο
	Απαρέμφατον:	ἔσεσθαι
	Μετοχή:	ἔσόμενος, ἔσομένη, ἔσόμενον.

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους της προστακτικής ενεστώτα του ρ. εἰμί:

- α. Γενναῖοι ὑμεῖς _____.
- β. Εὐτυχής _____ ὅστις φίλους ἔχει.
- γ. Ὡ νεανία, _____ φιλαλήθης.
- δ. _____, ᾧ νέοι, πολυμαθεῖς.

Κατερίνα Προκαϊσία

Οριστική

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Εὐκτική	Προστακτική	Μετοχή Απαρέμφατον
(εἶθε) λύ-οιμι λύ-οις λύ-οι λύ-οιμεν λύ-οιτε λύ-οιεν	- λύ-ε λυ-έτω - λύ-ετε λυ-όντων ἢ λυ-έτωσαν	λύ-ειν λύ-ων (λύ-οντος) λύουσα (λυούσης) λύ-ον (λύ-οντος)
(ὅτι) λύ-σοιμι λύ-σοις λύ-σοι λύ-σοιμεν λύ-σοιτε λύ-σοιεν		λύ-σειν λύ-σων (λύ-σοντος) λύ-σουσα (λυσούσης) λυ-σον (λύ-σοντος)
(εἶθε) λύ-σαιμι λύ-σαις ἢ λύ-σειας λύ-σαι ἢ λύ-σειε(ν) λύ-σαιμεν λύ-σαιτε λύ-σαιεν ἢ λύ-σειαν	- λυ-σον λυ-σάτω - λύ-σατε λυ-σάντων ἢ λυ-σάτωσαν	λυ-σαι λύ-σας (λύ-σαντος) λύ-σασα (λυσάσης) λυ-σαν (λύ-σαντος)
(εἶθε) λε-λύ-κοιμι λελύκοις λελύκοι κτλ. καὶ (συνηθέστερον) λελυκώς ὦ, ἦς, ἦρ καὶ (συνηθέστερον) λελυκώς εἶην, εἶης, εἶη λελυκότες εἶμεν ἢ εἴμεν, εἶητε ἢ εἴτε, εἶησαν ἢ εἶεν	λελυκώς ἴσθι ἔστω λελυκότες ἔστε ἔστων	λελυκέναι λελυ-κώς (λελυ-κότης) λελυ-κυῖα(λελυ-κυῖας) λελυκός (λελυκότης)

Κατερίνα Πρακασιάν

Ενεστώς Παρατινός	Ε-ΛΟ-ΟΝ	Ε-ΛΥ-ΕΣ	(ἵνα) λύ-ω
λύ-εις	ἔ-λυ-ες	ἔ-λυ-ε(ν)	λύ-ῃς
λύ-ει	ἔ-λυ-ε(ν)	ἔ-λυ-ε(ν)	λύ-ῃ
λύ-ομεν	ἔ-λύ-ομεν	ἔ-λύ-ομεν	λύ-ωμεν
λύ-ετε	ἔ-λύ-ετε	ἔ-λύ-ετε	λύ-ητε
λύ-ουσι(ν)	ἔ-λυ-ον	ἔ-λυ-ον	λύ-ωσι(ν)
Μέλλων			
λύ-σω			
λύ-σεις			
λύ-σει			
λύ-σομεν			
λύ-σουσι(ν)			
Ἀόριστος ᾰ'			
	ἔ-λυ-σα	ἔ-λυ-σας	(ἵνα) λύ-σω
	ἔ-λυ-σε(ν)	ἔ-λυ-σε(ν)	λύ-σῃς
	ἔ-λύ-σαμεν	ἔ-λύ-σαμεν	λύ-σῃ
	ἔ-λύ-σατε	ἔ-λύ-σατε	λύ-σωμεν
	ἔ-λυ-σαν	ἔ-λυ-σαν	λύ-σητε
			λύ-ωσι(ν)
Παρακειμένος ὑπερσυντέλικος			
λέ-λυ-κα	ἔ-λε-λυ-κεῖν'	ἔ-λε-λυ-κει	(ἵνα) λελύκω
λέ-λυ-κας	ἔ-λε-λυ-κεις	ἔ-λε-λυ-κει	λελύκῃς
λέ-λυ-κε(ν)	ἔ-λε-λυ-κει	ἔ-λε-λυ-κει	λελύκῃ κτλ.
λε-λύ-καμεν	ἔ-λε-λύ-καμεν'	ἔ-λε-λύ-καμεν'	καὶ (συνηθέστερον)
λε-λύ-κατε	ἔ-λε-λύ-κατε	ἔ-λε-λύ-κατε	λελυκώς ὦ, ἦς, ἦρ
λε-λύ-κασι(ν)	ἔ-λε-λύ-κασαν	ἔ-λε-λύ-κασαν	λελυκότες ὦμεν, ἦτε, ὦσι(ν)
Τετέλ. Μέλλων			
	λελυκώς ἔσθαι, ἔσει, ἔσται		
	λελυκότες ἔσθμεθα, ἔσεσθαι, ἔσονται		

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ	_____ λϋΕ λυΈτω _____ λύΕΤΕ λυόντων ή λυέτωσαν	_____ Λϋσον Λυσάτω _____ Λύσατε Λυσάντων ή λυσάτωσαν	_____ λελυκώς ἴσθι λελυκώς ἔστω _____ λελυκότες ἔστε λελυκότες ἔστων
ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ (τ,δ,θ,ζ)	Πείθω (θέμα :πειθ-) _____ Πειῖθε Πειθέτω _____ ΠείθΕΤΕ Πειθέντων ή πειθέτωσαν	ἔπεισα (θεμα : -πεισ-) _____ Πειῖσον πεισάτω _____ πείσατε πεισάντων ή πεισάτωσαν	λέλυκα (θέμα πεπεικ-) _____ πεπεικώς ἴσθι πεπεικώς ἔστω _____ πεπεικότες ἔστε πεπεικότες ἔστων
ΧΕΙΛΗΚΟΛΗΚΤΑ (π,β,φ,πτ)	Γράφω (θέμα :γραφ-) _____ Γρᾱφε γραφέτω _____ γράφΕΤΕ γραφόντων ή γραφέτωσαν	ἔγραψα (θέμα :γραφ-) _____ Γρᾱψον γραψάτω _____ γράψατε γραψάντων ή γραψάτωσαν	ἔγγραφα (θέμα :γεγραφ-) _____ γεγραφώς ἴσθι γεγραφώς ἔστω _____ γεγραφότες ἔστε γεγραφότες ἔστων
ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ (κ,γ,χ,ττ(σσ))	πράττω (θέμα :πραττ-) _____ πρᾱττε πρατέτω _____ πράτΤΕΤΕ πρατόντων ή πρατέτωσαν	ἔπραξα (θέμα :πραξ-) _____ πρᾱξον πραξάτω _____ πράξατε πραξάντων ή πραξάτωσαν	πέπραχα (θέμα :πεπραχ-) _____ πεπραχώς ἴσθι πεπραχώς ἔστω _____ πεπραχότες ἔστε πεπραχότες ἔστων

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ			
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
φωνηεντόληκτα	παῦ-ε παυ-έτω παύ-ετε παύ-όντων/ παυ-έτωσαν	παῦ-σον παυ-σάτω παύ-σατε παυ-σάντων/ παυ-σάτωσαν	πε-παυ-κώς - κυῖα - κός ἴσθι ἔστω πε-παυ-κότες- κυῖαι - κότα ἔστε ἔστων/ὄντων/ἔστωσαν
ουρανικόληκτα	δίωκ-ε διωκ-έτω διώκ-ετε διωκ-όντων/ διωκ-έτωσαν	δίωξ-ον διωξ-άτω διώξ-ατε διωξ-άντων/ διωξ-άτωσαν	δεδιωχώς-χυῖα-χός ἴσθι ἔστω δεδιωχότες - χυῖαι-χότα ἔστε ἔστων/ὄντων/ἔστωσαν
χειλικόληκτα	κόπτ-ε κόπτ-έτω κόπτ-ετε κοπτ-όντων/ κοπτ-έτωσαν	κόψ-ον κοψ-άτω κόψ-ατε κοψ-άντων/ κοψ-άτωσαν	κε-κο-φώς -φυῖα-φός ἴσθι ἔστω κε-κο-φότες, φυῖαι-φότα ἔστε ἔστων/ὄντων/ἔστωσαν
οδοντικόληκτα	ψεύδ-ε ψευδ-έτω ψεύδ-ετε ψευδ-όντων/ ψευδ-έτωσαν	ψεῦσ-ον ψευσ-άτω ψεύσ-ατε ψευσ-άντων/ ψευσ-άτωσαν	ἐ-ψευ-κώς- κυῖα- κός ἴσθι ἔστω ἐ-ψευ-κότες -κυῖαι- κότα ἔστε ἔστων/ὄντων/ἔστωσαν

Κατερίνα Προκαϊάου

Λῦε Λυέτω	Λύσον Λυσάτω	λελυκώς ἴσθι λελυκώς ἔστω
Λύετε Λυόντων ή λυέτωσαν	Λύσατε Λυσάντων ή λυσάτωσαν	λελυκότες ἔστε λελυκότες ἔστων

Να κλίνετε σε όλους τους χρόνους την
 προστακτική των **φωνηεντόληκτων** :
 παιδεύω, κελεύω, ιδρύω, κρούω, καίω

Κατερίνα Προκοπίου

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	παιδεύω ἐπαίδευον παιδεύσω ἐπαίδευσα πεπαίδευκα ἐπεπαιδεύκειν	κελεύω ἐκέλευον κελεύσω ἐκέλευσα κεκέλευκα ἐκεκελεύκειν	κρούω ἔκρουον κρούσω ἔκρουσα κέκρουκα ἔκεκρούκειν	ιδρύω ἵδρυον ιδρύσω ἵδρυσα ἵδρυκα ἵδρύκειν	καίω ἔκαιον καύσω, ἔκαυσα, Κέκαυκα ἐκεκέυκειν	κινδυνεύω ἐκινδύνευον κινδυνεύσω ἐκινδύνευσα κεκινδύνευκα ἐκεκινδυνεύκειν	θαυμάζω ἐθαύμαζον. θαυμάσω. ἐθαύμασα. τεθαύμακα. ἐτεθαυμάκειν	θύω ἔθυον θύσω ἔθυσα τέθυκα ἐτεθύκειν
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ								
ΑΟΡΙΣΤΟΣ								
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ								

Να κλίνετε σε όλους τους χρόνους την προστακτική των οδοντικόληκτων
(τ,δ,θ,ζ) : κομίζω, οϊκίζω

ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ

Πείθω (θέμα :πειθ-)

ἔπεισα (θέμα : -πεισ-)

λέλυκα (θέμα πεπεικ-)

Πεῖθε

Πείσον

πεπεικώς ἴσθι

Πειθέτω

πεισάτω

πεπεικώς ἔστω

Πείθετε

πείσατε

πεπεικότες ἔστε

Πειθέντων ή πειθέτωσαν

πεισάντων ή πεισάτωσαν

πεπεικότες ἔστων

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

κομίζω
ἐκόμιζον
κομιῶ
ἐκόμισα
κεκόμικα
ἐκεκομίκειν

ἀρμόζω
ἤρμοζον
ἀρμόσω
ἤρμοσα
ἤρμοκα
ἤρμόκειν

οϊκίζω
ῶκιζον
οϊκιῶ
ῶκισα
ῶκικα
ῶκίκειν

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

Να κλίνετε σε όλους τους χρόνους την προστακτική των χειλικόληκτων
(π,β,φ,πτ) : βλάπτω, τρίβω

Κατερίνα Πρακαϊδίου

ΧΕΙΛΗΚΟΛΗΚΤΑ (π,β,φ,πτ)	Γράφω (θέμα : <u>γραφ-</u>)	ἔγραφα (θέμα : <u>γραφ-</u>)	ἔγγραφα (θέμα : <u>γεγραφ-</u>)
	Γρᾶφ <u>ε</u> γραφ <u>έτω</u>	Γρᾶ <u>ψον</u> γραφ <u>ψάτω</u>	γεγραφώς ἴσθι γεγραφώς ἔστω
	γράφ <u>ετε</u> γραφ <u>όντων</u> ή γραφ <u>έτωσαν</u>	γρά <u>ψατε</u> γραφ <u>ψάντων</u> ή γρα <u>ψάτωσαν</u>	γεγραφότες ἔστε γεγραφότες ἔστων

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	βλάπτω ἔβλατον βλάψω ἔβλαψα βέβλαφα έβεβλάφειν	τρίβω ἔτριβον τρίψω ἔτριψα τέτριφα ἔτετρίφειν	πέμπω ἔπεμπον πέμψω ἔπεμψα πέπομφα έπεπόμφειν	τρέπω ἔτρεπον τρέψω ἔτρεψα τέτροφα & τέτραφα έτετρόφειν & έτετράφειν
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ				
ΑΟΡΙΣΤΟΣ				
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ				

Να κλίνετε σε όλους τους χρόνους την προστακτική των ουρανικόληκτων
[κ,γ,χ,ττ(σσ)] : ἄγω, ἄρχω, ἐλέγχω, ἔλκω, τάττω

πράττω (θέμα : πραττ-) πρᾶττε πραττέτω πράττετε πραττόντων ἢ πραττέτωσαν	ἔπραξα (θέμα: πραξ-) πρᾶξον πραξάτω πράξατε πραξάντων ἢ πραξάτωσαν	πέπραχα (θέμα : πεπραχ-) πεπραχώς ἴσθι πεπραχώς ἔστω πεπραχότες ἔστε πεπραχότες ἔστων
--	--	---

Κατερίνα Προκοπίου

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	ἄγω ἤγον ἄξω ἤξα ἤχα (ἀγήοχα) ἤχειν (ἀγηόχειν)	ἄρχω ἤρχον ἄρξω ἤρξα ἤρχα ἤρχειν	ἐλέγχω ἤλεγχον ἐλέγξω ἤλεγξα ἤλεγχα ἤλέγχειν.	ἔλκω εἴλκον ἔλξω εἴλκυσα εἴλκυκα εἰλκύκειν	τάττω, ἔταπτον τάξω ἔταξα τέταχα έτετάχειν	κηρύττω ἐκήρυττον κηρύξω ἐκήρυξα κεκήρυχα ἐκεκηρύχειν
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ						
ΑΟΡΙΣΤΟΣ						
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ						

Ασκήσεις σελ 88-89

τάττω,
έταπτον
τάξω
έταξα
τέταχα
έτετάχην

τρέπω
έτρεπον
τρέψω
έτρεψα
τέτροφα & τέτραφα
έτετρόφην & έτετράφην

να κλίνετε παρακάτω τις προστακτικές ενεστώτα και αορίστου των ρημάτων *προστάττω*, *άνατρέπω*, *μεταπείθω*.

β.	προστάττω		άνατρέπω		μεταπείθω	
	Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος
β' εν.						
γ' εν.						
β' πληθ.						
γ' πληθ.						

Άσκηση 1 σελίδα 89

Κατερίνα Προκοπίου

κινδυνεύω
έκινδύνευον
κινδυνεύσω
έκινδύνευσα
κεκινδύνευκα
έκεκινδυνεύκειν

δικάζω
έδίκαζον
δικάσω
έδίκασα
δεδίκασα
έδεδικάκειν

θαυμάζω.
έθαύμαζον
θαυμάσω
έθαύμασα
τεθαύμακα
έτεθαυμάκειν

παύω
έπαυον
παύσω
έπαυσα
πέπαυκα
έπεπαύκειν

θύω
έθυον
θύσω
έθυσα
τέθυκα
έτεθύκειν

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους τύπους της προστακτικής ενεστώτα και αορίστου που ζητούνται:

ρήμα	πρόσωπο	προστακτική ενεστώτα	προστακτική αορίστου
κινδυνεύω	β' εν.		
δικάζω	γ' εν.		
θαυμάζω	β' πληθ.		
παύω	γ' πληθ.		
θύω	γ' πληθ.		

Ασκηση 2 σελίδα 89

κηρύττω
ἐκήρυττον
κηρύξω
ἐκήρυξα
κεκήρυχα
ἐκεκηρύχην

κρύπτω
ἐκρυπτον
κρύψω
ἐκρυψα
κέκρυφα
ἐκεκρύφην

ταράττω
ἐτάραττον
ταράξω
ἐτάραξα
τετάραχα
ἐτεταράχην

πείθω
ἔπειθον
πείσω
ἔπεισα
Πέπεικα
ἐπεπείκην

2. Να μεταφέρετε τους τύπους των ρημάτων στην προστακτική ενεστώτα και αορίστου διατηρώντας σταθερά το πρόσωπο και τον αριθμό:

		Ενεστώτας	Αόριστος
οὗτος	γράφει		
	πράττει		
	κηρύττει		
ὕμεις	κρύπτετε		
	ταράττετε		
	πείθετε		

Ασκηση 3 σελίδα 89

γυμνάζω
ἐγύμναζον
γυμνάσω
ἐγύμνασα
γεγύμνακα
ἐγεγυμνάκειν

διώκω
ἐδίωκον
διώξω
ἐδίωξα
δεδίωχα
ἐδεδιώχην

διδάσκω
ἐδίδασκον
διδάξω
ἐδίδαξα
δεδίδαχα
ἐδεδίδαχην

σώζω
ἔσωζον
σώσω
ἔσωσα
σέσωκα
ἐσεσώκειν

κηρύττω
ἐκήρυττον
κηρύξω
ἐκήρυξα
κεκήρυχα
ἐκεκηρύχην

Κατερίνα Προκαϊάου

3. Να εντοπίσετε τους τύπους προστακτικής στις παρακάτω φράσεις και να αναγνωρίσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκονται και τη σημασία τους:

- α. Ἴ ἀνδρες, τό τε σῶμα καί τήν ψυχὴν γυμνάσατε.
- β. Ἴ νεανία, δίωκε τὰ ἐσθλῶν ἢ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπιτηδεύματα.
- γ. Ταῦτα μή πράττετε.
- δ. Κηρύξατε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
- ε. Νῦν, ὦ Σώκρατες, δίδαξόν με τὴν ἀρετήν.
- στ. Εἰ ἀληθῆ λέγεις, σῶσον σεαυτὸν.

Άσκηση 4
σελίδα 89

σώζω
ἔσωζον
σώσω
ἔσωσα
σέσωκα
ἔσεσώκειν

πατάσσω
ἐπάτασσον
πατάξω
ἐπάταξα

σπεύδω
ἐσπευδον
σπεύσω
ἔσπευσα
ἔσπευκα
ἔσπεύκειν

ἀκούω,
ἤκουον,
ἀκούσομαι,
ἤκουσα,
ἀκήκοα,
ἤκηκόειν

χωρίζω
ἐχώριζον
χωριῶ
ἐχώρισα
κεχώρικα
ἐκεχωρίκειν

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τον κατάλληλο τύπο προστακτικής του ρήματος που δίνεται σε παρένθεση και να βρείτε την ειδικότερη σημασία της προστακτικής κάθε φορά:

- α. _____, Κύριε, τὸν λαόν Σου (σώζω, αὐρ.).
β. _____ μέν, _____ δέ (πατάσσω, ἀκούω, αὐρ.).
γ. _____ βραδέως (σπεύδω, ενεστ.).
δ. Οὐς ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ _____ (χωρίζω, ενεστ.).

Κατερίνα Πρακαϊδίου

Άσκηση 2
σελίδα 96

κωλύω
ἐκώλυον
κωλύσω
ἐκώλυσα
κεκώλυκα
ἐκεκωλύκειν

φεύγω,
ἔφευγον
φεύξομαι & φευξοῦμαι
ἔφυγον
πέφευγα
ἐπεφεύγειν

παρασκευάζω
παρεσκεύαζον
παρασκευάσω
παρεσκεύασα
παρεσκεύακα
παρεσκευάκειν

σκευάζω
ἐσκεύαζον
σκευάσω
ἐσκεύασα
ἐσκεύακα
ἐσκευάκειν

ψηφίζω,
ἐψήφιζον,
ψηφιῶ,
ἐψήφισα,
ἐψήφικα
ἐψηφίκειν

Να γράψετε τους παρακάτω τύπους στην προστακτική παρακειμένου διατηρώντας το ίδιο πρόσωπο (η μετοχή να τεθεί στο αρσενικό γένος):

κεκώλυκας	(β' ενικ παρακ)	_____
πεφεύγατε	(β' πληθ παρακ)	_____
παρεσκεύακε	(γ' ενικ παρακ)	_____
ἐπεψήφικε	(γ' ενικ παρακ)	_____

Άσκηση 3
σελίδα 96

δανείζω
ἐδάνειζον
δανειῶ
ἐδάνεισα
δεδάνεικα
ἐδεδανείκειν

θεραπεύω
ἐθεράπευον
θεραπεύσω
ἐθεράπευσα
τεθεράπευκα
ἐτεθεραπεύκειν

γράφω
ἐγραφον
γράψω
ἔγραψα
γέγραφα
ἐγεγράφειν

3. Να γράψετε τους τύπους προστακτικής ενεστώτα και παρακειμένου που ζητούνται:

οὔτοι (δανείζω) _____
σύ (θεραπεύω) _____
οὔτος (γράφω) _____

Άσκηση 4
σελίδα 97

δουλεύω
ἐδούλευον
δουλεύσω
ἐδούλευσα
δεδούλευκα
ἐδεδουλεύκειν

πιστεύω
ἐπίστευον
πιστεύσω
ἐπίστευσα
πεπίστευκα
ἐπεπιστεύκειν

ἐρμηνεύω
ἡρμήνευον
ἐρμηνεύσω
ἡρμήνευσα
ἡρμήνευκα
ἡρμήνευκειν

Κατερίνα Προκαϊάου

ἀκούω,
ἤκουον,
ἀκούσομαι,
ἤκουσα,
ἀκήκοα,
ἤκηκόειν

παρασκευάζω
παρεσκεύαζον
παρασκευάσω
παρεσκεύασα
παρεσκεύακα
παρεσκευάκειν

4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

- α. β' εν. προστ. παρακ. ρ. *δουλεύω*.
- β. γ' πληθ. προστ. παρακ. ρ. *πιστεύω*.
- γ. β' εν. προστ. αορ. ρ. *ἐρμηνεύω*.
- δ. β' εν. προστ. παρακ. ρ. *ἀκούω*.
- ε. γ' εν. προστ. παρακ. ρ. *παρασκευάζω*.
- στ. β' πληθ. προστ. ενεστ. ρ. *κρύπτω*.

κρύπτω
ἔκρυπτον
κρύψω
ἔκρυψα
κέκρυφα
ἐκεκρύφειν

να κλίνετε παρακάτω τις προστακτικές ενεστώτα και

αορίστου των ρημάτων *προσάπτω, ανάτρεπω, μεταπείθω*.

Έχω τις λύσεις!



β.	προσάπτω		ανάτρεπω		μεταπείθω	
	Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος
β' εν.	πρόσταττε	Πρόσταξον	Ἀνάτρεπε	ἀνάτρεψον	Μετάπειθε	Μετάπεισον
γ' εν.	προσταττέτω	Προσταξάτω	ἀνατρεπέτω	ἀνατρεψάτω	Μεταπειθέτω	Μεταπεισάτω
β' πληθ.	προσάττετε	Προσάξατε	ἀνατρέπετε	Ἀνατρέψατε	Μεταπείθετε	Μεταπείσατε
γ' πληθ.	προσταττόντων, προσταττέτωσαν	Προσταξάντων, προσταξάτωσαν	ἀνατρεπόντων, ἀνατρεπέτωσαν	ἀνατρεψάντων, ἀνατρεψάτωσαν	Μεταπειθόντων, Μεταπειθέτωσαν	Μεταπεισάντων, μεταπεισάτωσαν

Άσκηση1 σελίδα 89 : Αιδάντηση

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους τύπους της προστακτικής ενεστώτα και αορίστου που ζητούνται:

ρήμα	πρόσωπο	προστακτική ενεστώτα	προστακτική αορίστου
κινδυνεύω	β' εν.	Κινδύνευε	κινδύνευσον
δικάζω	γ' εν.	Δικαζέτω	δικασάτω
θαυμάζω	β' πληθ.	Θαυμάζετε	θαυμάσατε
παύω	γ' πληθ.	Παυόντων, παυέτωσαν	παυσάντων, παυσάτωσαν
θύω	γ' πληθ.	Θυόντων, θυέτωσαν	θυσάντων, θυσάτωσαν

Κατερίνα Προκοπίου

Έχω τις λύσεις!



2. Να μεταφέρετε τους τύπους των ρημάτων στην προστακτική ενεστώτα και αορίστου διατηρώντας σταθερά το πρόσωπο και τον αριθμό:

		Ενεστώτας	Αόριστος
οὗτος	γράφει	Γραφέτω	γραψάτω
	πράττει	Πραττέτω	πραξάτω
	κηρύττει	Κηρυττέτω	κηρυξάτω
ὕμεις	κρύπτετε	Κρύπτετε	κρύψατε
	ταράττετε	Ταράττετε	ταράξατε
	πείθετε	Πείθετε	πείσατε

Άσκηση 3 σελίδα 89 : Απάντηση

3. Να εντοπίσετε τους τύπους προστακτικής στις παρακάτω φράσεις και να αναγνωρίσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκονται και τη σημασία τους:

α. Ὡ ἄνδρες, τό τε σῶμα καί τήν ψυχὴν γυμνάσατε. Αόριστος - προτροπή

β. Ὡ νεανία, δίδωκε τὰ ἐσθλῶν ἢ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπιτηδεύματα. Ενεστώτας - προτροπή

γ. Ταῦτα μὴ πράττετε. Ενεστώτας – απαγόρευση ή αποτροπή

δ. Κηρύξατε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Αόριστος - προτροπή

ε. Νῦν, ὦ Σώκρατες, δίδαξόν με τὴν ἀρετὴν. Αόριστος - παράκληση

στ. Εἰ ἀληθὴ λέγεις, σῶσον σεαυτὸν. Αόριστος - ευχή

Κατερίνα Προκοπίου

Έχω τις λύσεις!



4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τον κατάλληλο τύπο προστακτικής του ρήματος που δίνεται σε παρένθεση και να βρείτε την ειδικότερη σημασία της προστακτικής κάθε φορά:
- α. Σώσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου (σώζω, αὐρ.). παράκληση
- β. πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ (πατάσσω, ἀκούω, αὐρ.). συμβουλή
- γ. Σπεῦδε βραδέως (σπεύδω, ενεστ.). συμβουλή
- δ. Οὐς ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω (χωρίζω, ενεστ.). αποτροπή

Άσκηση 4 σελίδα 89 :
Αιδάντηση

Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους της προστακτικής ενεστώτα του ρ. **εἰμί**:

- α. Γενναῖοι ὑμεῖς **ἔστε**
- β. Εὐτυχής **ἔστω** ὅστις φίλους ἔχει.
- γ. Ὡ νεανία, **ἴσθι** φιλαλήθης.
- δ. **ἔστε**, ὦ νέοι, πολυμαθεῖς.

Άσκηση 1 σελίδα 96 : Αιδάντηση

Κατερίνα Προκαϊδίου

Άσκηση 2 σελίδα 96 : Αιδάντηση

κεκώλυκας

(β' ενικ παρακ)

Κεκωλυκώς, -υῖα, -ός ἴσθι

πεφεύγατε

(β' πληθ παρακ)

Πεφευγότες ἔστε

παρεσκεύακε

(γ' ενικ παρακ)

Παρεσκευακώς, -υῖα, -ός ἔστω

ἐπεψήφικε

(γ' ενικ παρακ)

ἐπεψηφικώς, -υῖα, -ός ἔστω

Έχω τις λύσεις!



4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

Άσκηση 4 σελίδα 96 : Απάντηση

- α. β' εν. προστ. παρακ. ρ. δουλεύω. δεδουλευκώς, -κυῖα, -κός ἴσθι
β. γ' πληθ. προστ. παρακ. ρ. πιστεύω. Πεπιστευκότες, -κυῖαι, -κότα ἔστωσαν
γ. β' εν. προστ. σορ. ρ. ἐρμηνεύω. ἐρμήνευσον
δ. β' εν. προστ. παρακ. ρ. ἀκούω. ἀκηκώς, ἀκηκουῖα, ἀκηκοός ἴσθι
ε. γ' εν. προστ. παρακ. ρ. παρασκευάζω. Παρεσκευακώς, -υῖα, -ός ἔστω
στ. β' πληθ. προστ. ενεστ. ρ. κρύπτω. κρύπτετε

Άσκηση 3 σελίδα 96 : Απάντηση

Κατερίνα Πρακαυῖου

3. Να γράψετε τους τύπους προστακτικής ενεστώτα και παρακειμένου που ζητούνται:

οὗτοι (δανείζω)	Δανειζόντων ἢ δανειζέτωσαν	δεδανεικότες ἔστων, ὄντων, ἔστωσαν
σύ (θεραπεύω)	θεράπευε	τεθεραπευκώς ἴσθι
οὗτος (γράφω)	γραφέτω	γεγραφώς ἔστω

Υδατακτική

Μέγης

φωνής

Κατερίνα Προκοπίου



	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Μετοχή	Απαρέμφατο
ΕΝΕΣΤΙΔΙΑΣ	λύομαι λύη - λύει λύεται λυόμεθα λύεσθε λύονται	λύωμαι λύη λύηται λυώμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο	- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν	λυόμενος λυομένη λυόμενον	λύεσθαι
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο	-	-	-	-	-
ΜΕΜΟΤΙΑΣ	λύσομαι λύση - λύσει λύσεται λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται	-	λυσοίμην λύσοιο λύοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσαιντο	-	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον	λύσεσθαι
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαίμην λύσαιο λύσαιτο λυσαίμεθα λύσαισθε λύσαιντο	- λύσαι λυσάσθω - λύσασθε λυσάσθων - λυσάσθωσαν	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον	λύσασθαι
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	λέλυμαι λέλυσαι λέλυνται λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	μ.τ.χ. ΠΡΚ + ευκτική ΕΝΕ του φήματος εἰμὶ ΜΟΝΟ ΠΕΡΙΦΡΑΣΤΙΚΑ	- λέλυσο λελύσθω - λέλυσθε λελύσθων - λελύσθωσαν	λελυμένος λελυμένη λελυμένον	λελύσθαι
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἐλελύμην ἐλέλυσο ἐλέλυτο ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο	-	-	-	-	-

Κατερίνα Προκαϊζίου

Άσκηση 1 σελίδα 104

Να γράψετε την υποτακτική ενεστώτα, αορίστου και παρακειμένου των ρημάτων θεραπεύομαι, φυλάττομαι, ρίπτομαι, ψεύδομαι.

θεραπεύομαι
ἐθεραπευόμην
θεραπεύσομαι
ἐθεραπευσάμην
τεθεράπευμαι
ἐτεθεραπεύμην

φυλάττομαι
ἐφυλαττόμην
φυλάξομαι
ἐφυλαξάμην
πεφύλαγμαι
ἐπεφυλάγμην

ρίπτομαι
ἐρριπτόμην
ρίψομαι
ἐρριψάμην
ἔρριμμαι
ἐρρίμμην

ψεύδομαι
ἐψευδόμην
ψεύσομαι
ἐψευσάμην
ἔψευσμαι
ἐψεύσμην

Κατερίνα Προκαυδίου

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ				
	θεραπεύομαι	φυλάττομαι	ρίπτομαι	ψεύδομαι
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	Θεραπεύ Θεραπεύ Θεραπεύ Θεραπευ Θεραπεύ Θεραπεύ	φυλάττ φυλάττ φυλάττ φυλαττ φυλάττ φυλάττ	ρίπτ ρίπτ ρίπτ ρίπτ ρίπτ ρίπτ	ψεύδ ψεύδ ψεύδ ψευδ ψεύδ ψεύδ
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	θεραπεύ θεραπεύ θεραπεύ θεραπευ θεραπεύ θεραπεύ	φυλά φυλά φυλά φυλα φυλά φυλά	ρί ρί ρί ρί ρί ρί	ψεύ Ψεύ ψεύ ψευ ψεύ ψεύ
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	Θεραπευ....., -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ Θεραπευ....., -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	Πεφυλα....., -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ πεφυλα, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	ἔρρι....., -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ ἔρρι....., -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	ἐψευ....., -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ ἐψευ....., -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι

Υποτακτική
λύωμαι λύη λύηται λυώμεθα λύσθε λύονται
-
-
λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσονται
λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι

Άσκηση 2 σελίδα 104

διαλύομαι
διελυόμενη
διαλύσομαι
διελυσάμην
διαλέλυμαι
διελελύμην

παύομαι
έπαυόμενη
παύσομαι
έπαυσάμην
πέπαυμαι
έπεπαύμην

πείθομαι
έπειθόμενη
πείσομαι
έπεισάμην
πέπεισμαι
έπεπείσμην

γράφομαι
έγραφόμενη
γράψομαι
έγραψάμην
γέγραμμαι
έγεγράμην

πράττομαι
έπραττόμην
πράξομαι
έπραξάμην
πέπραγμα
έπεπράγμην

βλάπτομαι
έβλαπτόμην
βλάψομαι
έβλαψάμην
βέβλαμαι
έβεβλάμην

άπαλλάττομαι
άπηλλαττόμην
άπαλλάξομαι
άπηλλαξάμην
άπήλλαγμα
άπηλλάγμην

κομίζομαι
έκομιζόμενη
κομιοῦμαι
έκομισάμην
κεκόμισμαι
έκεκομίσμην

Κατερίνα Προκαϊδίου

2. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους οριστικής στην υποτακτική του ίδιου χρόνου διατηρώντας το πρόσωπο και τον αριθμό:

διαλέλυσθε	_____	πέπρακται	_____
έπαύσαντο	_____	βλάπτομαι	_____
πειθόμεθα	_____	άπήλλαχθε	_____
έγράψω	_____	έκομισάμεθα	_____

Να συμπληρώσετε το σωστό τύπο της Υποτακτικής ΜΦ

Κατερίνα Προκαϊδίου

- Τί _____ (πράττομαι, αόρ., α' πληθ.).
- Εάν _____ ή πόλις, οί πολῖται εὐτυχοῦσιν (αὖξομαι, ενεστ.).
- Παρασκευάζομαι, ἵνα _____ τοὺς φίλους (δέχομαι, αόρ.).
- Εάν ὁ ἄρχων τῷ λόγῳ _____, καλῶς διοικεῖ (πείθομαι, ενεστ.).
- _____ (α' πληθ.) τοῖς θεοῖς, ἵνα καλῶς βαῖνη ἡ ἐκστρατεία (θύομαι, αόρ.).
- _____ (α' πληθ.) ἀγαθοὶ πολῖται εἶναι, ᾧ συμπολῖται (βούλομαι, ενεστ.).
- Ὁ διδάσκαλος εὐτυχῆς ἐστὶ, ἐὰν οἱ μαθηταὶ ὀρθῶς _____ (ἀποκρίνομαι, ενεστ.).
- Ὁ ὀκνηρὸς προφάσεις εὕρισκεῖ, ἵνα _____ τὰ δέοντα ποιῆσαι (ἀναβάλλομαι, ενεστ.).
- _____ (α' πληθ.) τοὺς πολεμίους, ᾧ συμπολῖται (ἀμύνομαι, ενεστ.).
- Οὗτοι ἀκούουσι τῶν ἀσμάτων, ἵνα _____ τῇ μουσικῇ (τέρπομαι, ενεστ.).
- Οἱ ἀκοντισταὶ βάλλουσι τοῖς ἀκοντίοις, ἵνα _____ τοὺς πολεμίους (τρέπομαι, ενεστ.).
- Πέρσαι παρασκευάζονται, ἵνα _____ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας (στρατεύομαι, αόρ.).

Έχω τις λύσεις!



Να γράψετε την **υποτακτική ενεστώτα, αορίστου και παρακειμένου** των ρημάτων **θεραπεύομαι, φυλάττομαι, ρίπτομαι, ψεύδομαι**.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ				
	θεραπεύομαι	φυλάττομαι	ρίπτομαι	ψεύδομαι
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	Θεραπεύ ωμαι Θεραπεύ η Θεραπεύ ηται Θεραπευ ώμεθα Θεραπεύ ησθε Θεραπεύ ωνται	φυλάττ ωμαι φυλάττ η φυλάττ ηται φυλαττ ώμεθα φυλάττ ησθε φυλάττ ωνται	ρίπτ ωμαι ρίπτ η ρίπτ ηται ρίπτ ώμεθα ρίπτ ησθε ρίπτ ωνται	ψεύδ ωμαι ψεύδ η ψεύδ ηται ψευδ ώμεθα ψεύδ ησθε ψεύδ ωνται
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	θεραπεύ σωμαι θεραπεύ ση θεραπεύ σηται θεραπευ σώμεθα θεραπεύ σησθε θεραπεύ σωνται	φυλά ξ ωμαι φυλά ξη φυλάττ ηται φυλα ξ ώ μεθα φυλά ξη σθε φυλά ξ ωνται	ρί ψωμαι ρί ψη ρί ψηται ρί ψ ώ μεθα ρί ψη σθε ρί ψ ωνται	ψεύ σωμαι Ψεύ σ η ψεύ σηται ψευ σ ώ μεθα ψεύ ση σθε ψεύ σ ωνται
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	θεραπευμένος, -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ θεραπευμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	πεφυλαγμένος, -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ πεφυλαγμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	έρριμμένος, -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ έρριμμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	ἐψευσμένος, -η, -ον ῶ, ῆς, ῆ ἐψευσμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι

2. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους οριστικής στην υποτακτική του ίδιου χρόνου διατηρώντας το πρόσωπο και τον αριθμό:

διαλέλυσθε	διαλελυμένοι, -αι, -α ἤτε	πέπρακται	Κατερίνα Προκαϊίου πεπραγμένος, -η, -ον ἤ
ἐπαύσαντο	παύσονται	βλάπτομαι	βλάπτωμαι
πειθόμεθα	πειθώμεθα	ἀπήλλαχθε	ἀπηλλαγμένοι ἤτε
ἐγράψω	γράψη	έκομισάμεθα	κομισώμεθα

Έχω τις
λύσεις!

Να συμπληρώσετε το σωστό τύπο της Υποτακτικής ΜΦ

- Τί πράξωμεν (πράττομαι, αόρ., α' πληθ.).
- Εάν αύξεται ή πόλις, οί πολίται εὐτυχοῦσιν (αὐξομαι, ενεστ.).
- Παρασκευάζομαι, ἵνα δέξωμαι τοὺς φίλους (δέχομαι, αόρ.).
- Εάν ὁ ἄρχων τῷ λόγῳ πείθεται, καλῶς διοικεῖ (πείθομαι, ενεστ.).
- Θυσώμεθα (α' πληθ.) τοῖς θεοῖς, ἵνα καλῶς βαῖνη ἡ ἐκστρατεία (θύομαι, αόρ.).
- Βουλώμεθα (α' πληθ.) ἀγαθοί πολίται εἶναι, ᾧ συμπολίται (βούλομαι, ενεστ.).
- Ὁ διδάσκαλος εὐτυχῆς ἐστὶ, ἐὰν οἱ μαθηταὶ ὀρθῶς ἀποκρίνονται (ἀποκρίνομαι, ενεστ.).
- Ὁ ὀκνηρὸς προφάσεις εὕρισκει, ἵνα ἀναβάλληται τὰ δέοντα ποιῆσαι (ἀναβάλλομαι, ενεστ.).
- Ἀμυνώμεθα (α' πληθ.) τοὺς πολεμίους, ᾧ συμπολίται (ἀμύνομαι, ενεστ.).
- Οὗτοι ἀκούουσι τῶν ἀσμάτων, ἵνα τέρπωνται τῇ μουσικῇ (τέρπομαι, ενεστ.).
- Οἱ ἀκοντισταὶ βάλλουσι τοῖς ἀκοντίοις, ἵνα τρέπωνται τοὺς πολεμίους (τρέπομαι, ενεστ.).
- Πέρσαι παρασκευάζονται, ἵνα στρατεύσωνται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας (στρατεύομαι, αόρ.).

Κατερίνα Προκαϊδίου

Ευκτακή Μέβης φωυής



Κατερίνα Προκαϊάου

	Οριστική	Υποτακτική	Ενκατική	Προστακτική	Μετοχή	Απαρέμφατο
ΕΝΕΣΤΙΓΑΣ	λύομαι λύη - λύει λύεται λυόμεθα λύεσθε λύονται	λύωμαι λύη λύηται λυώμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο	- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν	λυόμενος λυομένη λυόμενον	λύεσθαι
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο	-	-	-	-	-
ΜΕΜΟΤΑΣ	λύσομαι λύση - λύσει λύσεται λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται	-	λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο	-	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον	λύσεσθαι
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαίμην λύσαιο λύσαιτο λυσαίμεθα λύσαισθε λυσαιντο	- λῦσαι λυσάσθω - λύσασθε λυσάσθων - λυσάσθωσαν	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον	λύσασθαι
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	λέλυμαι λέλυσαι λέλυνται λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	λελυμένος, -η, -ο εἶην, εἶης, εἶη λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶτε, εἶεν	- λέλυσσο λελύσθω - λέλυσθε λελύσθων - λελύσθωσαν	λελυμένος λελυμένη λελυμένον	λελύσθαι
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἐλελύμην ἐλέλυσσο ἐλέλυτο ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο	-	-	-	-	-

Κατερίνα Προκαϊζίου

α. Να κλίνετε την ευκτική μέλλοντα και αορίστου των ρημάτων δέχομαι, ἄπτομαι, ψεύδομαι, λούομαι. (σελ.118)

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	ΕΥΚΤΙΚΗ ΜΕΛΛΟΝΤΑ	ΕΥΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
(ουρανικόληκτο κ, γ, χ, ττ) δέχομαι ἐδεχόμεν δέξομαι ἐδεξάμεν δέδεγμαι ἐδεδέγμεν		
(χειλικόληκτο π, β, φ, πτ) ἄπτομαι ἤπτόμεν ἄψομαι ἤψάμεν ἤμμαι ἤμμεν		
(οδοντικόληκτο τ, δ, θ, ζ) ψεύδομαι ἐψευδόμεν ψεύσομαι ἐψευσάμεν ἔψευσμαι ἐψεύσμεν		
(φωνηεντόληκτο) λούομαι ἐλουόμεν λούσομαι ἐλουσάμεν λέλουμαι ἢ λέλουσμαι		

Ευκτική
λυοίμεν λύοιτο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο
λυσοίμεν λύσοιτο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο
λυσσάμεν λύσαιο λύσαιο λυσσάμεθα λύσαιοιθε λύσαιντο
λελυμένος, -η, -ο εἶην, εἶης, εἶη λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶτε, εἶεν

Κατερίνα Προκοπίου

β. Να κλίνετε την ευκτική παρακειμένου των ρημάτων *βουλεύομαι, κρύπτομαι*. (σελ 118)

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
βουλεύομαι έβουλευόμην βουλεύσομαι έβουλευσάμην βεβούλευμαι έβεβουλεύμην	κρύπτομαι έκρυπτόμην κρύψομαι έκρυψάμην κέκρυμμαι έκεκρύμμην
βεβουλευμένος, - η, - ον εΐην, εΐης, εΐη βεβουλευμένοι, -αι, -α εΐμεν, εΐτε, εΐεν	κεκρυμμένος, -η, -ον εΐην, εΐης, εΐη κεκρυμμένοι, -αι, -α εΐμεν, εΐτε, εΐεν

2. Να μεταφέρετε τους τύπους ευκτικής που σας δίνονται στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού και να δηλώσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκεται ο κάθε τύπος:

<i>παιδευσάίμεθα</i>		<i>καταψηφίσαισθε</i>	
<i>στρατοπεδεύσονται</i>		<i>κεχαρισμένον εΐη</i>	
<i>καταγεγραμμένοι εΐητε</i>		<i>πυνθανοίμην</i>	
<i>τρέφοιο</i>		<i>μετασκευασοίμην</i>	
<i>δεδιωγμένοι εΐεν</i>		<i>νομίσαιτο</i>	

Ευκτική
λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο
-
λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λυσοιντο
λυσάίμην λύσαιο λύσαιτο λυσάίμεθα λύσαισθε λυσάιντο
λελυμένος, -η, -ο εΐην, εΐης, εΐη λελυμένοι, -αι, -α εΐμεν, εΐτε, εΐεν

3. Να βρείτε τους τύπους υποτακτικής και ευκτικής μέσης φωνής που υπάρχουν στο κείμενο που ακολουθεί και να τους μεταφέρετε στο ίδιο πρόσωπο των άλλων χρόνων: (σελ 119)

Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλυκε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους. Οὕτω εἰς τὸ ἐξῆς πορευσόμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ' ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα (= θα κατορθώσουμε) εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευοίμεθα πλεῖον (= περισσότερο), ἀπαλλαξαίμεθα ἂν πολὺ τοῦ στρατεύματος.

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ΥΠΟΤΑΚΤ		_____		
ΕΥΚΤΙΚΗ				
ΕΥΚΤΙΚΗ				

φυλάττομαι ἐφυλαττόμην φυλάξομαι ἐφυλαξάμην πεφύλαγμαι ἐπεφυλάγμην	πορεύομαι ἐπορευόμην πορεύσομαι ἐπορευσάμην πεπόρευμαι ἐπεπορεύμην
---	---

ἀπαλλάττομαι ἀπηλλαττόμην ἀπαλλάξομαι ἀπηλλαξάμην ἀπήλλαγμαι ἀπηλλάγμην
--

4. Να γράψετε στη στήλη Β' το α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα του ρήματος από το οποίο προέρχονται οι τύποι ευκτικής που δίνονται στη στήλη Α' :

Α'	Β'
συνηθροισμένοι εἶεν	
πολιτευσάιμην	
τρίψοισθε	
ταράσσοιτο	
ἀναπεπαυμένοι εἶημεν	
ἐγκαλύψαιο	

α. Να κλίνετε την ευκτική μέλλοντα και αορίστου των ρημάτων *δέχομαι, άπτομαι, ψεύδομαι, λούομαι*.

Έχω τις λύσεις!



ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	ΕΥΚΤΙΚΗ ΜΕΛΛΟΝΤΑ	ΕΥΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
(ουρανικόληκτο κ, γ, χ, ττ) δέχομαι έδεχόμην δέξομαι έδεξάμην δέδεγμαι έδεδέγμην	δεξοίμην δέξοιο δέξοιτο δεξοίμεθα δέξοισθε δέξοιντο	δεξαίμην δέξαιο δέξαιτο δεξαίμεθα δέξαισθε δέξαιντο
(χειλικόληκτο π, β, φ, πτ) άπτομαι ήπτόμην άψομαι ήψάμην ήμμαι ήμμην	άψοίμην άψοιο άψοιτο άψοίμεθα άψοισθε άψοιντο	άψαίμην άψαιο άψαιτο άψαίμεθα άψαισθε άψαιντο
(οδοντικόληκτο τ, δ, θ, ζ) ψεύδομαι έψευδόμην ψεύσομαι έψευσάμην έψευσμαι έψεύσμην	ψευσοίμην ψεύσοιο ψεύσοιτο ψευσοίμεθα ψεύσοισθε Ψεύσοιντο	ψευσαίμην ψεύσαιο ψεύσαιτο ψευσαίμεθα ψεύσαισθε ψεύσαιντο
(φωνηεντόληκτο) λούομαι έλουόμην λούσομαι έλουσάμην λέλουμαι ή λέλουσμαι	λουσοίμην λούσοιο λούσοιτο λουσοίμεθα λούσοισθε λούσοιντο	λουσαίμην λούσαιο λούσαιτο λουσαίμεθα λούσαισθε λούσαιντο

β. Να κλίνετε την ευκτική παρακειμένου των ρημάτων *βουλεύομαι, κρύπτομαι*.

2. Να μεταφέρετε τους τύπους ευκτικής που σας δίνονται στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού και να δηλώσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκεται ο κάθε τύπος:

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
βουλεύομαι έβουλευόμην βουλεύσομαι έβουλευσάμην βεβούλευμαι έβεβουλεύμην	κρύπτομαι έκρυπτόμην κρύψομαι έκρυψάμην κέκρυμμαι έκεκρύμμην
βεβουλευμένος, - η, - ον εΐην, εΐης, εΐη βεβουλευμένοι, -αι, -α εΐμεν, εΐτε, εΐεν	κεκρυμμένος, -η, -ον εΐην, εΐης, εΐη κεκρυμμένοι, -αι, -α εΐμεν, εΐτε, εΐεν

<i>παιδευσαίμεθα</i>	<i>παιδευσαίμην (αορ)</i>	<i>καταψηφίσαισθε</i>	<i>καταψηφίσαιο (αορ)</i>
<i>στρατοπεδεύοιντο</i>	<i>στρατοπεδεύσοιτο (μελλ)</i>	<i>κεχαρισμένον εΐη</i>	<i>κεχαρισμένα εΐεν</i>
<i>καταγεγραμμένοι εΐητε</i>	<i>καταγεγραμμένος εΐης (παρακειμ)</i>	<i>πυνθανοίμην</i>	<i>πυθανοίμεθα (ενεστ)</i>
<i>τρέφοιο</i>	<i>τρέφοιντο (ενεστ)</i>	<i>μετασκευασοίμην</i>	<i>μετασκευασοίμεθα (μελλ)</i>
<i>δεδιωγμένοι εΐεν</i>	<i>Δεδιωγμένος εΐη (παρακ)</i>	<i>νομίσαιτο</i>	<i>νομίσαιντο (αορ)</i>

3. Να βρείτε τους τύπους υποτακτικής και ευκτικής μέσης φωνής που υπάρχουν στο κείμενο που ακολουθεί και να τους μεταφέρετε στο ίδιο πρόσωπο των άλλων χρόνων: (σελ 119)

Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλυκε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξόμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους. Οὕτω εἰς τὸ ἐξῆς πορευσόμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ' ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα (= θα κατορθώσουμε) εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευοίμεθα πλεῖον (= περισσότερο), ἀπαλλαξαίμεθα ἂν πολὺ τοῦ στρατεύματος.

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ΥΠΟΤΑΚΤ	φυλαττώμεθα	—	φυλαξήμεθα	πεφυλαγμένοι ὦμεν
ΕΥΚΤΙΚΗ	πορευοίμεθα	πορευσοίμεθα	πορευσαίμεθα	πεπορευμένοι εἴμεν
ΕΥΚΤΙΚΗ	ἀπαλλαττοίμεθα	ἀπαλλαξοίμεθα	ἀπαλλαξαίμεθα	ἀπηλλαγμένοι εἴμεν

φυλάττομαι
ἐφυλαττόμην
φυλάζομαι
ἐφυλαξάμην
πεφύλαγμαι
ἐπεφυλάγμην

πορεύομαι
ἐπορευόμην
πορεύσομαι
ἐπορευσάμην
πεπόρευμαι
ἐπεπορεύμην

ἀπαλλάττομαι
ἀπηλαττόμην
ἀπαλλάξομαι
ἀπηλλαξάμην
ἀπήλλαγμαι
ἀπηλλάγμην

4. Να γράψετε στη στήλη Β' το α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα του ρήματος από το οποίο προέρχονται οι τύποι ευκτικής που δίνονται στη στήλη Α' :



Α'	Β'
συνθηροισμένοι εἶεν	συναθροίζομαι
πολιτευσαιμην	πολιτεύομαι
τρίψοισθε	τρίβομαι
ταράσσοιτο	ταράσσομαι
ἀναπεπασμένοι εἶημεν	ἀναπαύομαι
ἐγκαλύψαιτο	ἐγκαλύπτομαι

Προβλεπτική

Μέγας

φωνής



	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Μετοχή	Απαρέμφατο
ΕΝΕΣΤΙΑΣ	λύομαι λύη - λύει λύεται λυόμεθα λύεσθε λύονται	λύωμαι λύη λύηται λυόμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο	- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν	λυόμενος λυομένη λυόμενον	λύεσθαι
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο	-	-	-	-	-
ΜΕΜΟΤΙΑΣ	λύσομαι λύση - λύσει λύσεται λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται	-	λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο	-	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον	λύσεσθαι
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαιίμην λύσαιιο λύσαιιτο λυσαιίμεθα λύσαιισθε λύσαιιντο	- λύσαι λυσάσθω - λύσασθε λυσάσθων - λυσάσθωσαν	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον	λύσασθαι
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	λέλυμαι λέλυσαι λέλυται λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	λελυμένος, -η, -ο εἶην, εἶης, εἶη λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶτε, εἶεν	- λέλυσο λελύσθω - λέλυσθε λελύσθων - λελύσθωσαν	λελυμένος λελυμένη λελυμένον	λελύσθαι
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἐλελύμην ἐλέλυσο ἐλέλυτο ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο	-	-	-	-	-

Προστακτική παρακειμένου ΜΦ

	ουρανικόληκτα (ρ. πράττομαι)	χειλικόληκτα (ρ. γράφομαι)	οδοντικόληκτα (ρ. κομίζομαι)
β' εν.	<i>πέπραξο</i>	<i>γέγραψο</i>	πέπεισο
γ' εν.	<i>πεπράχθω</i>	<i>γεγράψθω</i>	πεπείσθω
β' πληθ.	<i>πέπραχθε</i>	<i>γέγραψθε</i>	πέπεισθε
γ' πληθ	<i>πεπράχθων</i> ή <i>πεπράχθωσαν</i>	<i>γεγράψθων</i> ή <i>γεγράψθωσαν</i>	πεπείσθων ή πεπείσθωσαν

πράττομαι
έπραττόμην
πράξομαι
έπραξάμην
πέπραγμαi
έπεπράγμην

γράφομαι
έγραφόμην
γράψομαι
έγραψάμην
γέγραμμαι
έγεγράμμην

πείθομαι
έπειθόμην
πείσομαι
έπεισάμην
πέπεισμαι
έπεπείσμην

Αδελήδεις βελ 127-128

Παύσασθε οὖν πιστεύοντες τοῖς βαρβάροις καὶ ψηφίσασθε κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἵνα μὴ ἐμποδὼν ἡμῖν ᾧσι (= για να μη μας είναι εμπόδιο): να βρείτε τους τύπους προστακτικής που υπάρχουν στην παραπάνω φράση και να τους κλίνετε στην προστακτική όλων των χρόνων.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	_____ παύ..... παυ..... _____ παύ..... παυ.....ή παυ.....	_____ ψηφίζ..... ψηφίζ..... _____ ψηφίζ..... ψηφίζ..... ή ψηφίζ.....
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚ	_____	_____
ΜΕΛΛΩΝ	_____	_____
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	_____ παῦ..... παυ.... _____ παύ..... παυ.....ή παυ.....	_____ ψήφι..... ψηφι..... _____ ψηφί..... ψηφι.....ή ψηφι.....
ΠΑΡΑΚΕΙΜ	_____ πέπαυ..... πεπαύ..... _____ πέπαυ..... πεπαύ..... ή πεπαύ.....	_____ ψήφι..... ψηφί..... _____ ψηφί..... ψηφί.....ή ψηφί.....
ΥΠΕΡΣΥΝΤ	_____	_____

ψηφίζομαι ἐψηφιζόμην ψηφιοῦμαι ἐψηφισάμην ἐψηφισμαι ἐψηφίσμην	παύομαι ἐπαυόμην παύσομαι ἐπαυσάμην πέπαυμαι ἐπεπαύμην
--	---

Προστακτική
- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν
-
-
- λύσαι λυσάσθω - λύσασθε λυσάσθων - λυσάσθωσαν
- λέλυσο λελύσθω - λέλυσαθε λελύσθων - λελύσθωσαν

2. Να τοποθετήσετε στη σωστή στηλη τούς τύπους προστακτικής που σας δίνονται και να τους μεταφέρετε στους άλλους χρόνους διατηρώντας την έγκλιση, τον αριθμό και το πρόσωπο:

Προστακτική		ενεστώτας	αόριστος	παρακείμενος
- λύου λύεσθω	διαπορεύου			
- λύεσθε λύεσθων - λύεσθωσαν	κεκόμισθε			
	κηρύξασθε			
	θραυσάσθω			
-	θεραπευέσθων			
	πέμπου			

διαπορεύομαι
διεπορευόμην
διαπορεύσομαι
διεπορευσάμην
διαπεπόρευμαι
διεπεπορεύμην

κομίζομαι
έκομιζόμην
κομιοῦμαι
έκομισάμην
κεκόμισμαι
έκεκομίσμην

κηρύττομαι
έκηρυττόμην
κηρύξομαι
έκηρυξάμην
κεκήρυγμα
έκεκηρύγμην

θραύομαι
έθραυόμην
θραύσομαι
έθραυσάμην
τέθραυμαι
έτεθραύσμην

θεραπεύομαι
έθεραπευόμην
θεραπεύσομαι
έθεραπευσάμην
τεθεράπευμαι
έτεθεραπεύμην

πέμπομαι
έπεμπόμην
πέμψομαι
έπεμψάμην
πέπεμμαι
έπεπέμμην

3. Να μεταφέρετε τους ρηματικούς τύπους των παρακάτω φράσεων στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού διατηρώντας σταθερά την έγκλιση και τον χρόνο:

α. Παύσαι πρὶν ὀργῆς καὶ μεστῶσαι (= προτού με εξοργίσεις) λέγων.

β. Πεπαύσθω λοιπὸν οὗτος, δοῦλος ὢν, θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας (= να συμπεριφέρεται αλαζονικά προς την κυρία του).

γ. Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὕξαιο (= ὅπως θα ευχόσουν) περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.

δ. *Τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε καὶ τῶν ἄλλων τοὺς προθύμους μεταπέμψου* (= να καλεις κοντά σου), *καὶ μηδενὸς οἴου δεῖν ἀπείρως ἔχειν* (= ἔχε κατὰ νου ὅτι τίποτε δεν πρέπει να αφήνεις αδοκίμαστο).

ε. Μὴ ψεύδου, σὺ γὰρ Ὑπερείδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις.

στ. Ἀλλ' ἥτοι (= εἴτε) διαλεγέσθω ἢ εἰπέτω ὅτι οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι.

ζ. Τοῦτον δὲ δὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε.

4. Να γράψετε στα τετραγωνίδια τους τύπους προστακτικής που σας ζητούνται. Στην έγχρωμη στήλη θα σχηματιστεί το όνομα αρχαίου θεού:

α. β' εν. προστ. ενεστ. ρ.
ὀνομάζομαι.

β. β' πληθ. προστ. αορ. ρ.
κηρύττομαι.

γ. β' εν. προστ. αορ. ρ.
ἀνακρούομαι.

δ. β' εν. προστ. παρακ. ρ.
ἀνασκευάζομαι.

α.								
β.								
γ.								
δ.								

Παύσασθε οὖν πιστεύοντες τοῖς βαρβάροις καὶ ψηφίσασθε κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἵνα μὴ ἐμποδὼν ἡμῖν ᾧσι (= για να μη μας είναι εμπόδιο): να βρείτε τους τύπους προστακτικής που υπάρχουν στην παραπάνω φράση και να τους κλίνετε στην προστακτική όλων των χρόνων.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	_____ παύου παυέσθω _____ παύεσθε παυέσθων ή παυέσθωσαν	_____ ψηφίζου ψηφιζέσθω _____ ψηφίζεσθε ψηφιζέσθων ή ψηφιζέσθωσαν
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚ	_____	_____
ΜΕΛΛΩΝ	_____	_____
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	_____ παῦσαι παυσάθω _____ παύσασθε παυσάσθων ή παυσάσθωσαν	_____ Ψῆφισαι ψηφισάθω _____ ψηφίσασθε ψηφισάσθων ή ψηφισάσθωσαν
ΠΑΡΑΚΕΙΜ	_____ πέπαυσο πεπαύσθω _____ πέπαυσθε πεπαύσθων ή πεπαύσθωσαν	_____ ψήφισο ψηφίσθω _____ ψήφισθε ψηφίσθων ή ψηφίσθωσαν
ΥΠΕΡΣΥΝΤ	_____	_____

ψηφίζομαι
ἐψηφιζόμην
ψηφιοῦμαι
ἐψηφισάμην
ἐψηφίσμαι
ἐψηφίσμην

παύομαι
ἐπαυόμην
παύσομαι
ἐπαυσάμην
πέπαυμαι
ἐπεπαύμην

Προστακτική
-
λύου
λυέσθω
-
λύεσθε
λυέσθων -
λυέσθωσαν
-
-
-
-
λύσαι
λυσάσθω
-
λύσασθε
λυσάσθων -
λυσάσθωσαν
-
λέλυσο
λελύσθω
-
λέλυσθε
λελύσθων -
λελύσθωσαν

Έχω τις λύσεις!



Έχω τις λύσεις!



2. Να τοποθετήσετε στη σωστή στηλη τούς τύπους προστακτικής που σας δίνονται και να τους μεταφέρετε στους άλλους χρόνους διατηρώντας την έγκλιση, τον αριθμό και το πρόσωπο:

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	
διαπορεύου	διαπορεύου	διαπορεύσαι	διαπεπόρευσο	(φωνηεντόληκτο)
κεκόμισθε	κομίζεσθε	κομίσασθε	κεκόμισθε	(οδοντικόληκτο)
κηρύξασθε	κηρύττεσθε	κηρύξασθε	κεκήρυχθε	(ουρανικόληκτο)
θραυσάσθω	θραυέσθω	θραυσάσθω	τεθραύσθω	(φωνηεντόληκτο)
θεραπευέσθων	θεραπευέσθων	θεραπευσάσθων	τεθεραπεύσθων	(φωνηεντόληκτο)
πέμπου	πέμπου	πέμψαι	πέπεμψο	(χειλικόληκτο)

3. Να μεταφέρετε τους ρηματικούς τύπους των παρακάτω φράσεων στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού διατηρώντας σταθερά την έγκλιση και τον χρόνο:

- α. Παῦσαι πρὶν ὀργῆς κάμῃ μεστῶσαι (= προτού με εξοργίσσεις) λέγων. παύσασθε / λέγοντες
- β. Πεπαύσθω λοιπὸν οὗτος, δοῦλος ὦν, θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας (= να συμπεριφέρεται αλαζονικά προς την κυρία του). πεπαύσθων ἢ πεπαύσθωσαν / ὄντες / θρυπτόμενοι
- γ. Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὕξαιο (= ὅπως θα ευχόσουν) περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας. γίνεσθε / ἂν εὕξαισθε
- δ. Τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε καὶ τῶν ἄλλων τοὺς προθύμους μεταπέμπου (= να καλεῖς κοντὰ σου), καὶ μηδενὸς οἷου δεῖν ἀπείρως ἔχειν (= ἔχε κατὰ νοῦ ὅτι τίποτε δεν πρέπει να αφήνεις αδοκίμαστο) πλησιάζετε / μεταπέμπεσθε / οἶεσθε
- ε. Μὴ ψεύδου, σὺ γὰρ Ὑπερείδου μαθητῆς ὦν τυγχάνεις. ψεύσεσθε / ὄντες
- στ. Ἀλλ' ἤτοι (= εἴτε) διαλεγέσθω ἢ εἰπέτω ὅτι οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι. διαλεγέσθων / εἰπόντων / ἐθέλουσιν
διαλεγέσθωσαν / εἰπέτωσαν
- ζ. Τοῦτον δὲ δὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε. κόμισαι

			α.	O	N	O	M	A	Z	O	Y		
β.	K	H	P	Y	Ξ	A	Σ	Θ	E				
			γ.	A	N	A	K	P	O	Y	Σ	A	I
δ.	A	N	E	Σ	K	E	Y	A	Σ	O			

	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Μετοχή	Απαρέμφατο
ΕΝΕΣΤΙΣΤΑΣ	λύομαι λύη - λύει λύεται λυόμεθα λύεσθε λύονται	λύωμαι λύη λύηται λυώμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμην λύοιο λύοιτο λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο	- λύου λύεσθω - λύεσθε λύεσθων – λύεσθωσαν	λυόμενος λυομένη λυόμενον	λύεσθαι
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ἐλύομην ἐλύου ἐλύετο ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο	-	-	-	-	-
ΜΕΜΟΤΙΣΤΑΣ	λύσομαι λύση - λύσει λύσεται λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται	-	λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο	-	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον	λύσεσθαι
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λύσωμαι λύση λύσηται λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαιίμην λύσαιιο λύσαιιτο λυσαιίμεθα λύσαιισθε λύσαιιντο	- λύσαι λύσάσθω - λύσασθε λυσάσθων – λυσάσθωσαν	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον	λύσασθαι
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	λέλυμαι λέλυσαι λέλυνται λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένος, -η, -ο ῶ, ῆς, ῆ λελυμένοι, -αι, -α ῶμεν, ῆτε, ῶσι	λελυμένος, -η, -ο εἶην, εἵης, εἶη λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶτε, εἶεν	- λέλυσο λελύσθω - λέλυσθε λελύσθων – λελύσθωσαν	λελυμένος λελυμένη λελυμένον	λελύσθαι
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ἐλελύμην ἐλέλυσο ἐλέλυτο ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο	-	-	-	-	-

ΚΛΙΣΗ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ				ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ		
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
φωνηεντόληκτα	παῦ-ε παυ-έτω παύ-ετε παύ-όντων/ παυ-έτωσαν	παῦ-σον παυ-σάτω παύ-σατε παυ-σάντων/ παυ-σάτωσαν	πε-παυ-κώς - κυῖα - κός ἴσθι ἔστω πε-παυ-κότεες- κυῖαι - κότα ἔστε ἔστων/όντων/ἔστωσαν	παύ-ου παυ-έσθω παύ-εσθε παυ-έσθων/ παυ-έσθωσαν	παῦ-σαι παυ-σάσθω παύ-σασθε παυ-σάσθων/ παυ-σάσθωσαν	πέ-παυ-σο πε-παύ-σθω πέ-παυ-σθε πε-παύ-σθων/ πε-παύ-σθωσαν
ουρανικόληκτα	δίωκ-ε διωκ-έτω διώκ-ετε διωκ-όντων/ διωκ-έτωσαν	δίωξ-ον διωξ-άτω διώξ-ατε διωξ-άντων/ διωξ-άτωσαν	δεδιωχώς-χυῖα-χός ἴσθι ἔστω δεδιωχότες - χυῖαι-χότα ἔστε ἔστων/όντων/ἔστωσαν	διώκ-ου διωκ-έσθω διώκ-εσθε διωκ-έσθων/ διωκ-έσθωσαν	δίωξ-αι διωξ-άσθω διώξ-ασθε διωξ-άσθων/ διωξ-άσθωσαν	δε-δίω-ξο δε-διώ-χθω δε-δίω-χθε δε-διώ-χθων/ δε-διώ-χθωσαν
χειλικόληκτα	κόπτ-ε κόπτ-έτω κόπτ-ετε κοπτ-όντων/ κοπτ-έτωσαν	κόψ-ον κοψ-άτω κόψ-ατε κοψ-άντων/ κοψ-άτωσαν	κε-κο-φώς-φυῖα-φός ἴσθι ἔστω κε-κο-φότες, φυῖαι-φότα ἔστε ἔστων/όντων/ἔστωσαν	κόπτ-ου κοπτ-έσθω κόπτ-εσθε κοπτ-έσθων/ κοπτ-έσθωσαν	κόψ-αι κοψ-άσθω κόψ-ασθε κοψ-άσθων/ κοψ-άσθωσαν	κέ-κο-ψο κε-κό-φθω κέ-κο-φθε κε-κό-φθων/ κε-κό-φθωσαν
οδοντικόληκτα	ψεύδ-ε ψευδ-έτω ψεύδ-ετε ψευδ-όντων/ ψευδ-έτωσαν	ψεῦσ-ον ψευσ-άτω ψεύσ-ατε ψευσ-άντων/ ψευσ-άτωσαν	ἐ-ψευ-κώς- κυῖα- κός ἴσθι ἔστω ἐ-ψευ-κότεες- κυῖαι- κότα ἔστε ἔστων/όντων/ἔστωσαν	ψεύδ-ου ψευδ-έσθω ψεύδ-εσθε ψευδ-έσθων/ ψευδ-έσθωσαν	ψεῦσ-αι ψευσ-άσθω ψεύσ-ασθε ψευσ-άσθων/ ψευσ-άσθωσαν	ἔ-ψευ-σο ἐ-ψεύ-σθω ἔ-ψευ-σθε ἐ-ψεύ-σθων/ ἐ-ψεύ-σθωσαν